

SLOVENSKA ZEMLJA NI NAPRODAJ!

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

V EVROPO ?
NE ZA VSAKO CENO !!!

LETNIK XLV

SEPTEMBER-OKTOBER 1994

ST. 9&10 NO. 9&10

IN ZGODOVINA SE PONAVALJA

Pred dobrim pol stoletjem, točneje povedano, konec februarja 1943 je bila podpisana Dolomitska izjava, s katero si je Slovenska komunistična partija podpisnike različnih sopotniških političnih skupin, ki so "predstavljali samo nekaj drobcev slovenskega naroda" spretno podredila, dobila nad njimi popolno oblast v vseh medvojnih odločitvah. Podpisali so jo tudi Krščanski socialisti s Kocbekom na čelu in s tem ubogljivo pristali na vse komunistične zahteve.

Kardelj, Kidriču in ostalim vodilnim članom Slovenske komunistične partije je šlo takrat predvsem za to, da se uspešno predstavijo svetu, zlasti pa Zapadnim zaveznikom in seveda tudi v razdeljeni in zasedeni Sloveniji, namreč, da je bila O.F. široko zasnovana, da je uživala popolno zaupanje, da so jo podpirali vsi sloji slovenskega naroda, zlasti pa slovenski katoličani.

S tem podpisom so Krščanski socialisti postali slepo, brezglavo, ubogljivo orodje, brez vpliva pri odločanju O.F. in so kot taki sokrivi vseh medvojnih in povojnih žrtev.

Vendar vse to še ni bilo dovolj. Tito in Kardelj sta poslušnega in ubogljivega Kocbeka, z nalogo da O.F. ugladi pot, poslala tudi v Vatikan, kjer se je sestel z vplivnimi predstavniki in med temi je bil tudi francoski kardinal Tesserant. Predstavljal se jim je in govoril v imenu slovenskih katoličanov.

Toliko opevani Kocbek se je poslužil laži. Kot je dobro znano, je tudi laž služila komunističnim širokopoteznim, slovenskemu narodu škodljivim ukrepom.

Pol stoletja kasneje, po drugih, do neke mere svobodnih, demokratičnih volitvah - I. 1992 - podobno vlogo, kot so jo med vojno in po njej, z nekritično presojo dejanskega položaja opravljali Krščanski socialisti, danes nadaljujejo Slovenski krščanski demokrati že vseskozi v vladi J. Drnovška.

Slovenski krščanski demokrati sicer govore in tudi zahtevajo dvojno vladno

koalicijo in sicer z LDS, vendar odkrito, nekritično sodelujejo pa že vseskozi dejansko s trojno vladno koalicijo, torej tudi z Z.L.

Ministrski predsednik J. Drnovšek je po znanem načelu: deli in vladaj! uspešno razbil in s tem oslabil desnico: v z lahkoto preglasovano SKD v vladi in oslABLJENO opozicijo (SLS, SDSS, Zeleni...)

Drnovšek potrebuje Slovenske krščanske demokrate v vladi le za dobro, privlačno ime v svetu in seveda delno tudi doma v Sloveniji.

Iz tega torej sledi, da so Slovenski krščanski demokrati Drnovšku, njegovi stranki - LDS - in seveda tudi Z.L. le v okrasek, za peto kolo pri vozu in nič več; kajti vsak predlog ali tudi zakon v parlamentu z lahkoto izglasuje, ne oziraje se na poslance SKD, če volijo ali ne. Prišlo je že tako daleč, da se iz SKD, njihove hlapčevske vdanosti, "da smo le zraven v vladi", posmehujejo.

Krščanski socialisti so med vojno s komunisti sodelovali in so s tem nekritičnim ravnanjem soodgovorni za gospodarsko razsulo Slovenije in za množične medvojne in povojne žrtve.

SKD danes, v dejanski trojni koaliciji z LDS in ZL pa s svojim neprestanim ponavljanjem, "da smo le zraven v vladi", ali se tega zavedajo ali ne, podaljšujejo in utrjujejo preoblečeno enoumje in vse, kar je z njim v zvezi: stremuštvu in boleštna borba za oblast na vseh področjih slovenskega narodnega in državnega življenja, kraja, divje lastninjenje in še vrsta drugih iz preteklosti prenesenih in zdaj nadaljevanih komunističnih podvigov.

Obe v pol stoletju razmaknjeni klaverni vlogi: Krščanski socialisti med vojno in po vojni, in danes SKD, sta slovenskemu narodu v veliko, morda nepopravljivo škodo.

L. Jamnik

VOLITVE: PONOVI TEV JESENI 1992

Od zadnjega poročila, ki je bilo napisano sredi avgusta, na slovenskem političnem prizorišču ni prišlo do bistvenih sprememb, čeprav se je med tem zgodilo precej "drobnih" dogodkov. Eno od glavnih središč je bilo obnašanje krščanskih demokratov, ki še vedno "požirajo" svojo veliko obljubo, ki so jo dali aprila, po Janševi odstranitvi iz vlade, da mora iz vladajoče koalicije Združena lista socialnih demokratov (nekdanji komunisti), če pa se to ne bo zgodilo, bo izstopila SKD. Dvojna koalicija (LDS in SKD) bi bila po mnenju SKD politično bolj uravnotežena. Za to spremembo je SKD cel čas dajala časovne omejitve in jih podaljševala (zadnji rok naj bi bil konec oktobra). Tisti, ki se na politiko vodstva SKD spoznamo, vemo, da gre za politično igro, za pridobivanje časa, saj z "vztrajanjem" SKD ne misli resno. Z zavzemanjem za izključitev ZLSD iz vladajoče koalicije je vodstvo SKD hotelo potešiti "radikalnejši" del svojega članstva, ki je bil na svoje vodstvo besen zaradi njegovega statiranja pri Janševi odstranitvi. Vrh stranke je v ta namen mobiliziral tudi ljudsko krilo znotraj stranke, katerega naloga je bila, da pomaga zadržati tiste člane, ki se s politiko vodstva ne strinjajo in so hoteli izstopiti. Ti manevri so bili tako rekoč "vzorno" opravljeni. Stranka se zaenkrat ni razpadla oziroma osula, kar ji je po Janševi odstranitvi grozilo; javnomnenjske ankete pa kažejo, da ima še vedno precejšnjo podporo, čeprav zdaleč ne več tako velike, kot na volitvah decembra 1992. Vsemu temu se ima največ zahvaliti medijski blokadi. Res, da se je od pomladi naprej v pismih bralcev začelo kritiziranje politike vodstva SKD, vendar še vedno manjka resnejših poglobljenih analiz, kaj se na slovenskem političnem prizorišču sploh dogaja. Tiste, ki kritizirajo to politiko, najbolj zagreti pripadniki SKD poskušajo očrniti, da so malodane udbovci (sami pa o SKD pišejo take apologije, da velikokrat posumim, ali ne gre za udbovce). Ob tem naj omenim, da sem to doživel tudi sam. Po odkritju spominskih plošč v Polhovem Gradcu 3. julija mi je znanec iz Šentjošta (čudovit možakar, iz čudovitega in legendarnega kraja, vendar očitno "oslepljenega" s politiko ter povsem zbezanega, predvsem zaradi pomanjkljivih analiz) dejal, da kdo mu pa jamči, da jaz nisem drugi Jelinčič. Seveda mi ni treba posebej

poudarjati, da sem bil ob tem zelo zgrožen, ampak ne toliko zaradi njegovih "sumov", temveč zato, ker je v Sloveniji že nekaj časa prav zaradi prej omenjene medijske blokade pri ljudeh desnice velika mnenjska zmeda.

Po petdesetih letih komunističnega totalitarizma je postal Lojze Peterle malodane karizma. Svoje pa je ob tem naredila tudi situacija, ko so tisti, ki so bili ves čas do prvih svobodnih volitev ponižani in razžaljeni končno začutili (in nekateri tudi dosegli) oblast. Ti le nekaj let kasneje niso več sposobni trezno presojati dogodkov in obnašanja. To obnašanje je po vstopu SKD v koalicijo s komunisti dobilo široke razsežnosti. Na primer v svetu SKD, ki je med kongresoma najvišji strankin organ, so razen redkih izjem skoraj vsi podlegli tej mentaliteti. Ker je podobna mentaliteta tudi pri strankinih funkcionarjih po Sloveniji, se tudi od kongresa ne pričakuje boljših odločitev. Prav funkcionarji in funkcionarč ki SKD nazorno kažejo, kako poceni so se sposobni prodati. Tistih nekaj redkih, ki v stranki še vztrajajo in se borijo proti popuščanju komunistom, počasi dobivajo že kar tragično podobo.

Danes je povsem jasno, da se je najožji vrh SKD odločil za sodelovanje z LDS zelo hitro po izglasovanju nezaupnice predsedniku takratnega izvršnega sveta Lojzetu Peterletu (aprila 1992). Ti dve stranki sta morali doseči zaroko že poleti 1992, saj sta bila hitro za tem s strani SKD sprožena dva večja procesa. Sredi avgusta 1992 so bili kot strela z jasnega zamenjani vsi trije glavni uredniki Slovenca. Zamenjani so bili v mesecu, ko so tako rekoč vsi na dopustih in brez kakršnihkoli argumentov proti njim. Ti so celo močno govorili njim v prid, saj se je naklada časopisa v mesecih pred tem izredno hitro povečala. Očitno so SKD komunistični partnerji dali predpogoj, če hočejo sodelovati z njimi, morajo prej odpraviti protikomunistično ostrino v Slovincu. To se je takoj za tem tudi korenito izvedlo. Konkretno sem o tem že večkrat pisal, dalo pa bi se še bolj konkretno.

Drugi pokazatelj zaroke z LDS pa je obnašanje SKD pred volitvami 1992 (ki so sledile čistki pri Slovincu). Sprva so zaradi zunanje podobe še sodelovali z desnimi strankami v koordinaciji političnih strank demokratične

opozicije in 9. 10. 1992 z njimi podpisali dogovor o predvolilnem in povolilnem sodelovanju. Novembra so koordinacijo desnice pustili na cedilu ter šli na volitve sami. Na volitvah je sledil poraz obeh: SKD in (razcepljene) desnice. Vse, kar je sledilo (dogovarjanje za vladno koalicijo) so bili samo še (spretni) manevri, kako vstopiti v koalicijo s komunisti, da bi bil desni politični prostor čim manj šokiran.

Ves čas do danes sta vrha LDS in SKD to počela z različnimi koalicijskimi pogodbami. Najprej sta podpisala t.i. "glavno" koalicijsko pogodbo med seboj, potem pa LDS še ločeno in "manj pomembno" (to so nam s strani SKD cel čas dopovedovali) z ZLSD.

Prej sem omenil, da je po Janševi odstranitvi iz vlade konec marca 1994 SKD reševala stranko pred močnim osipom z zahtevami po dvostrankarski koaliciji brez ZLSD. LDS ji je s svojo aroganco (kar je spet le spretna igra, da se lahko najglasnejši razočaranci v vrstah SKD hudujejo nad LDS in ne na SKD), ko je zavračala zahteve SKD, precej pomagala. SKD se je zato preusmerila v še en manever. Tokrat spet k novi koalicijski pogodbi. Ta naj bi sedaj obsegala že okoli 80 strani. Piscem seveda ni mar za to, da so razne pogodbe za postkomuniste le mrtva črka na papirju in v parlamentu ter vladi glasujejo in vlečejo poteze le v tisti smeri, kjer gre za njihove interese.

JANŠEV OSAMLJENI BOJ

Odstranitev Janeza Janše je bila zelo uspešna, saj se je s tem njegova moč zelo zmanjšala. Zadnji meseci vedno bolj kažejo, da je brez prave moči - postal je le eden izmed številnih strankarskih voditeljev. Za to podobo komunisti cel čas zavzeto skrbijo. Proti njemu nenehno sprožajo nekakšne afere, za katere se tako rekoč brez izjeme hitro pokaže, da so umetne in prazne. Ravna se po načelu: "Polivajmo gnojnico, nekaj se je bo že prišlo". Tudi vrh SKD pri tem početju ni nedolžen, saj je v zadnjem času Peterle velikokrat poudarjal, kako njihova stranka ne sodeluje v aferah, ampak konstruktivno v vladi in parlamentu v dobrobit države. S tem seveda posredno dalje na str. 2

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$ 1.50 single issue

Advertising: \$.45 per agata line

Member of Multilingual Press
Association of OntarioMember of Canadian
Multilingual Press FederationOwned and published monthly by Slovenian National Federation of
CanadaLastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6G 2T5Edited by Editorial Board
Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika:

Martin Duh
Calle 105, #4311
1653 Villa Ballester
ArgentinaLudvik Jamnik
79 Watson Ave.,
Toronto, Ontario
M6S 4E2
Kanada

TELEPHONE & FAX #: (416)-766-4848

Letna naročnina: Za Kanado in ZDA \$15.00, za Argentino in Brazilijo
po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države
\$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

protestirali. 7. 9. se SKD skupne seje ni udeležila. 14. 9. je ostalim očitno "zavrela kri" in SKD so poslali dolgo in zelo ostro pismo (Slovenec ga je objavil le v kratkih povzetkih). Takoj za tem je svet SKD z večino glasov (!) zavrnil podpis sporazuma, nakar je 16. 9. ostala šesterica desnih strank morala podpisati sporazum sama. Še nekaj naslednjih dni se je zdelo, da se je ta dan vodilnim v SKD čisto zmešalo. Najprej so se brezglavo zjutraj sešli z ZLSD in jih malodane rotali, da bi jih podprla v nekaterih točkah, vendar so ti vse njihovo moledovanje zavrnili. Bilo je tako, kot da bi se otrok zatekel po pomoč k materi. Popoldne pa je Lojze Peterle razglasil svoj odstop z mesta zunanjega ministra, delo pa naj bi opravljal do 1. oktobra. Vzrok za odstop naj bi bila kadrovska agresivnost LDS (LDS so za novega predsednika državnega zbora takrat, namesto Hermana Rigelnika, ki je pred tem odstopil, izvolili "komsomolca" Jožeta Školca). Za tem je Peterle dal na taboru SKD 10. 9. v Kostanjevici smešno izjavo, ko je pozval, naj se SLS združi z SKD, tudi za ceno njegovega umika. To, da so mnogi to njegovo pobudo razumeli kot zelo resno, zelo nazorno kaže, kako se ljudje premalo zavedajo (za to je kriva medijska blokada) vseh mogočih iger in igrice vodstva SKD, ki bi lahko vsakega prepričale, da ob njih spregleda. Marjan Podobnik je na Peterletovo "pobudo" moral dati edino logično izjavo: "Glede na to, da gre vse delovanje vodstva SKD v zadnjem obdobju v smeri nadaljevanja naveze z LDS in tudi ZL, je to pobudo težko razumeti kot resno in iskreno."

pa so pohiteli z izjavami, da z njo niso zadovoljni. Zato je premier Drnovšek Peterletu podaljšal mandat do konca oktobra. Peterletov protestni odstop je tako dobil klavno podobo. Da bi bilo še huje, se je z italijansko delegacijo za tesno zaprtimi vrati dogovarjal o italijanskih pogojih za njihovo podporo pri našem združevanju z evropsko unijo. Italijanom je obljubil, da bo Slovenija zamrznila prodajo nepremičnin italijanskim političnim beguncem po vojni tako dolgo, dokler ne bomo spremenili ustave. Vlada je namreč pred tem sprejela sklep, da bo sprožila spremembo ustave tako, da bodo tuji lahko kupovali nepremičnine skupaj z zemljo. Seveda gre za nič manj kot za poskus veleizdaje oziroma za povsem zgrešeno politiko do Italije, ki je v zadnjem času do Slovenije zelo agresivna. Res, da v večini evropskih držav lahko zemljo kupijo tudi tuji, vendar Slovenija zaenkrat za to nikakor ni zrela. Naša narava je relativno še precej ohranjena, kupna moč Slovencev pa majhna. Nobenega dvoma ni, da bi naša liberalizacija na tem področju povzročila, da bi tuji začeli množično kupovati našo zemljo. Že v sedanjih zakonodaji imamo na tem področju precejšnjo luknjo, saj tuji lahko naše nepremičnine najamejo za 99 let, kar pa v praksi pomeni trajno last.

22. in 23. oktobra je bil v Ljubljani 3. kongres SKD. Pred kongresom se je največ razpravljalo o usodi kril (ljudskega in socialnega) znotraj stranke, saj se je vrh stranke zelo zavzemal za njihovo ukinitve. Krila so zaenkrat sicer ostala, stranka ostaja v koaliciji, Lojze Peterle ostaja predsednik, za novega generalnega tajnika stranke pa so izvolili dosedanja poslanka Vido Čadonič-Špelič (ki je tako hkrati izpraznila mesto Peterletu v državnem zboru). Ostaja vse po starem!

Po vsem tem naj podam zaključno ugotovitev. Res, da je Peterletov odstop z mesta zunanjega ministra vse presenetil, vendar je bilo takoj jasno, da je v ozadju nekaj drugega, ne pa protest proti kadrovske politiki LDS. Glavni vzrok je očitno v tem, da se je stranka počasi, vendar sistematično sešušala, s čimer bi v prihodnje težko obdržala svojo vlogo pri delčku korita, ki so jim ga dopustili postkomunisti. Funkcija zunanjega ministra mu je onemogočala aktivnejše delo s stranko. Očitno je presodil (in verjetno še kdo za njim), da je sedaj najpomembnejše, da stranko ohrani v takšni obliki in poziciji, kot je bila v času od njenega vstopa v koalicijo s komunisti.

Ivo Žajdela

VOLITVE: PONOVIJE JESENI 1992
nadaljevanje s str. 1.

tudi on na Janšo poliva gnojnico. Menda ni potrebno posebej poudarjati za kako sramotno početje gre.

Janez Janša je seveda edini, ki se ne da in se še naprej praktično vsak dan bori proti korupciji in kriminalu, v katerem sodelujejo postkomunisti. To je seveda skrajno nevhvalna vloga, saj ljudje nimajo radi tistih, ki nenehno kaj razkrivajo in pri tem morajo že po naravi tega početja uporabljati ostre besede.

Notranji minister Andrej Šter (junija je nasledil Iva Bizjaka), iz vrst SKD, nadaljuje sramotno politiko svojega prednika in še naprej ščiti politično korupcijo v svojih vrstah. Odstavil ni niti enega lumpa, ampak ravna celo nasprotno in jih povišuje. Tako je npr. cela vrsta zelo velikih ropov ostaja neraziskanih.

V začetku oktobra je policija spet sodelovala v čistem kriminalu, pred očmi cele Slovenije, ko je njihov specialec nasilno odstranil neko družino iz stanovanja, ki so ga pred tem kupili ter se vanjo nselil sam. Krivi naj bi bili celo novinarji, ki o tem pišejo! Zaradi vsega tega se je SLS odločila, da bo v državnem zboru proti Šteru sprožila interpelacijo. Seveda bo zahteva preglasovana, gre le za nemočno opozorilo, za protest proti rezultatom izdajalske politike.

22. oktobra je Ivan Oman, predsednik t. i. Ljudskega krila v SKD, v Slovincu "modroval" o očitku kolaboracije njegove stranke in zapisal, da kolaboracija pravzaprav pomeni sodelovanje, in da SKD torej sodeluje s postkomunisti zaradi dobrobit Slovencev.

RAZCEPLJENA DESNICA

Dejstvo je, da je politični prostor na desnici razbit na množico večjih in manjših strank in strančič. Verjetno je eden od vzrokov za toliko malih desnih strank prav razočaranje zaradi izdaje in sramotne politike glavne desne stranke SKD. Ne gre pa verjetno zanemariti tudi tega, da so nekatere ustanovile in jih umetno vzdržujejo komunisti (Udba).

Opozicijske desne stranke se že od pomladi dogovarjajo o koaliciji strank slovenske pomladi, ki bi sodelovala na lokalnih volitvah, koalicija pa bi se kasneje pripravljala še za parlamentarne. Ves ta čas so snubili SKD, da se jim pridruži. Skoraj do podrobnosti se ponavlja situacija iz pred dveh let, le da je sedaj tu še svež spomin na takratne manevre SKD. Ti so za svoje sodelovanje tudi tokrat postavljali številne pogoje, celo takšne, ki jih ni bilo mogoče uresničiti, očitno z namenom, da bi se za njihovo nesodelovanje obdolžilo Janšo, Podobnika in druge. Eden od teh pogojev je vodstvo SKD postavilo konec avgusta ob pripravah na podpis sporazuma o predvolilni koaliciji na lokalni ravni. Zahtevali so podpis le s Podobnikovo SLS in Janševim SDSS, z ostalimi (Vidmarjevi Narodni demokrati, Grosova Liberalna stranka, Gošnjakovi Zeleni Slovenija, Lapova Slovenska nacionalna desnica; nekaj časa je sodelovala tudi Peršakova Demokratska stranka, vendar je odstopila) pa ne, ker gre za neznatne stranke, ki vnašajo samo zmedo, poleg tega pa nekatere odkrito napadajo SKD. To o napadih na SKD seveda drži (v zadnjem času prednja čita predsednik NDS in ljubljanske mestne vlade Marjan Vidmar ter Danijel Malenšek in Vitomir Gros, prvaka LS), vendar gre za argumentirane napade. Janša in Podobnik sta se napadov proti SKD ves čas vzdrževala, čeprav je bilo vidno, da s stisnjenimi zobmi. Konec avgusta je SKD napisala svoj predlog sporazuma, ki je bil precej "siromašnejši" od predloga ostalih desnih strank, poleg tega pa je izpustil NDS in LS. Pogajanja so tekla vsak dan. 2. septembra so Narodni demokrati proti temu, da so jih SKD izpustili, ostro

VRAČANJE "PROTIUSLUG"

Poleg tega tudi postkomunisti ves ta čas napadajo in smešijo SKD. Ti pa nič! Najlepše se to kaže na sejah parlamenta in njegovih komisij in odborov. Tam njihovih poslanci brez izjeme (!) tako rekoč vsak dan glasujejo za sklepe, ki niso v prid desnice, ampak postkomunistov. Sam sem temu sramotnemu početju (naivnež bi ga lahko imenoval z nerazumljivim) kot poročevalec zelo pogosto pričal. Seveda ni govora, da bi kdaj o tem v Slovincu lahko napisal kakšen komentar, niti v blagi obliki ne.

SKD je za novega zunanjega ministra predlagala dr. Andreja Umka, ki je prišel v stranko z Narodnimi demokrati (ko so ti 11. junija zaradi politike SKD protestno izstopili iz SKD, je Umek ostal). Umkova kandidatura je bila precejšnje presenečenje, iz LDS in ZL

OBISKI SLOVENSkih
POLITIKOV
MARJAN PODOBNIK
PREDSNIK SLS

Mnogo slovenskih politikov je obiskalo Toronto v bližnji preteklosti. S ponosom smo jih vabili. Z veseljem sprejemali. Gostili. Z zaupanjem poslušali njihove obljube. Z božjim blagoslovom se poslavljali. Naj bi jim pomagal pri kovanju sreče pri njih doma in za nas tukaj. Brez zadržkov smo segali v mošnje za njihovo pomoč. Naši ste, radi vas imamo, živeli!... Pa danes? Zakaj ni danes več tako? Srečanja so zadržana, govori sprejeti s pritajenim dvomom, pomoč v denarju ne več slepo širokogrudna. Za vredne posameznike morda, za lažne predstavnike nič več. Srečanja brez reklame so skopo obiskana, če sploh so. Preprosto: razočarani smo.

Nekaj ur po moji vrnitvi iz vzhodnega Ontarija me kliče telefon. "Pridi na sestanek jutri popoldne. Predsednik SLS bo govoril na Manningu." Spoznali smo Peterleta, našalost preveč. Prav tako Bizjaka, Spomenko, Rupla, Kacina, Mencingerja. Naša pota se več ne približujejo. Vencelj in Bučar si prizadevata obdržati status quo - vsak na svoj način, prav tako Oman in Osterc.---- Kdo je torej Marjan Podobnik? Bo vreden našega zaupanja?

Ing. Marijan Podobnik, predsednik SLS
Ing. Tit Turnšek, podpredsednik SLS
na sestanku med Slovenci v Torontu.

Pred vhomom v dvorano se srečamo 22. septembra s predsednikom SLS g. Marjanom Podobnikom in podpredsednikom g. Titom Turnškom. Za dober ducat nas je. Prijazna gospoda z odkritim pogledom, je prva ocena. Ne spominjamo se kake "aferice" povezana z njima. Dobro znamenje. Čiste roke, dober začetek.

Zdrenjamo se v majhno učilnico. Število povabljenec se potroji. Mladostni predsednik SLS začne sestanek. Na kratko oriše glavne smernice svoje stranke: **obstoj in krepitev slovenstva, skrb za prihodnost slovenske države, solidarnost, notranja trdnost države sloneče na etiki posameznikov. Poudarja, da SLS pomeni Slovincem doma in po svetu edino pozitivno izbiro po vseh razočaranjih z različnimi strankami in posamezniki.**

Kritično ocenjuje dejavnost SKD stranke in opozarja na posledice njihove nadaljne navezanosti na komuniste v LSD in ZL, kar bi lahko postalo za Slovenijo usodno. Prepričan je, da SLS lahko največ doprinese k trdnosti slovenske politične samostojnosti in stabilnosti gospodarstva.

Kritizira sedanjo kmetijsko politiko. Kmetije se praznijo. Rodovitna zemlja se uničuje po nepotrebnem z graditvijo cest.

Vrstijo se vprašanja: - Je Slovenija država ali teritorij? Imamo slovensko vojsko ali zopet teritorialno obrambo? Se novepečeni "Slovenci" pojavljajo na ključnih mestih in nostalgično zrejo na Balkan? Vpijoči dokaz moči stare nomenklature, ki vedno glasujejo sebi v dobro: Zmago Jelinčič, ki ima samo štiri poslance (8 poslancev ga je zaradi volilne grešare že zapustilo) dobiva še vedno sredstva za 12 poslancev. Gospod Podobnik tudi poudarja, da je proporcionalen strankarski sistem za Slovenijo najučinkovitejši. Ena sama stranka ne more zmagati. Nekatere stranke bolj pritegujejo meščanstvo, druge podeželje. Primerja podobni švicarski sistem, ki jim že 30 let dobro služi.

Kakšne so iniciative SLS glede izseljencev v zvezi z volitvami? Obstoji volitveni imenik izseljencev-državljanov ter zakon. Primerni postopki so čimprej potrebni, da se izognemo zmešnjavi zadnjih volitev. - Pristop k evropski skupnosti? Držimo se načela: **previdno, previdno.... Moglo bi se zgoditi okoli leta 2005, morda nikoli.**

G. Podobnik se je slednjic tudi dotaknil perečih
dalje na str. 3

OBISKI SLOVENSkih POLITIKOV

nadaljevanje s str. 2

problemov, ki še čakajo rešitve: omejite dvojnega državljanstva, naseljevanje tujih državljanov, skupni evropski trg za katerega potrebujemo hitre prevoze, železnice in primerne ceste.

SLS vztraja, da se denacionalizacija izvrši popolno. Upajo, da bo prevladovala modrost. Sicer bo vladala nedemokracija. - Zakaj ni enakosti pri vrnitvi premoženj? Še vedno je marsikaj nelogičnega v Sloveniji. - Parlament še vedno vlada pod pritiskom. To ni demokrasko. - Želimo ohraniti čimveč lastništva v slovenskih rokah. Imamo dovolj premoženja izven države za dodatne certifikate. Nam je nerazumljivo, zakaj vlada to preprečuje. Saj se bo s tem vse končalo v tujih rokah. - Tako g. Podobnik.

Želimo veliko sreče pri nelahkem delu našima prikupnima gostoma, predsedniku in podpredsedniku SLS. Po zadnji anketi je njihova stranka na drugem mestu, takoj za vladajočo LDS in najmočnejša opozicijska stranka. Želimo tudi resnične složnosti med strankami desnice, da čimprej dosežemo pravo demokracijo tudi v Sloveniji.

SZS

JANEZ JANŠA V KANADI

TORONTO, Ont. — Janez Janša, predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS) in obrambni minister slovenske vlade od nastanka tkim. Peterletove vlade po prvih povojnih večstrankarskih volitvah aprila 1990 do njegove (Janševe) odstranitve letos, je bil na tridnevem privatnem obisku Kanade.

Takoj po prihodu v Toronto se je v sredo zvečer, 19. oktobra, srečal v napolnjeni dvorani župnije Brezmadežne s slovensko mladino in farani. Mladinci, ki so organizirali to srečanje, so g. Janši med drugim poklonili prvo slovensko zastavo, izdelano v Kanadi, katera je prisostvovala pri nešteti javnih zborovanjih za priznanje Slovenije. G. Janša je obljubil, da bo to zastavo predal Muzeju slovenske osamosvojitve, ki ga sedaj pripravljajo na Ljubljanskem gradu. Zahvalil se je vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k priznanju Slovenije, saj je bila Kanada prva izvenevropska država, ki jo je priznala.

V četrtek, 20. oktobra, po intervjuju za slovensko radio »Glas kanadskih Slovencev« in po obisku Niagarskih slapov, se je Janez Janša sestal v župniji sv. Gregorija v Hamiltonu s predstavniki slovenskih društev, organizacij in ustanov iz Niagarskega polotoka.

Po kratkem ogledu Toronta se je v petek, 21. okt., opoldne srečal s Kanadsko slovensko gospodarsko zbornico, nato pa obiskal Starostni dom Lipa. Zvečer je bil častni gost in govornik na kulturnem večeru Vseslovenskega odbora v dvorani župnije Brezmadežne.

Pred povratkom v Slovenijo se je v soboto, 21. okt., g. Janša sestal s predstavniki Kanadskega slovenskega sveta in se srečal z rojaki v župnijski dvorani Marije Pomagaj.

Žalibog, čas mu ni dovolil, da bi na svojem prvem obisku Kanade srečal še druge Slovence, živeče na tem kontinentu, vendar pa upa, da jih bo lahko obiskal v bližnji bodočnosti.

Janez Janša je tudi izjavil, da je njegova stranka z aprilskim odstopom »...iz vse bolj kompromitirane vladne koalicije obrnila nov list v svoji politični zgodovini«. Povedal nam je, da je bil njegov prvi cilj uresničen: uspešno preprečiti, da bi Jugoslovanska armada zasedla Slovenijo — in tako zagotoviti slovenskemu narodu pravico do samoodločbe, drugi cilj pa je, da bi Slovenija resnično postala demokratična država. Doseg tega cilja bo zahteval še mnogo žrtvovanja in trdega dela, vendar je prepričan, da bo slovenski narod v tem uspel. Za to bo potrebno odstraniti rjavordečo koalicijo LDS-ZL-SNS in sedanjo vsesplošno korupcijo, ki je posledica popolne nenačelnosti vladajočih.

Vsi prisotni na teh srečanjih so Janeza Janšo navdušeno sprejemali in mu želeli čimprejšnjo in uspešno uresničitev njegovih načrtov.

A. D. okt. 27. 1994

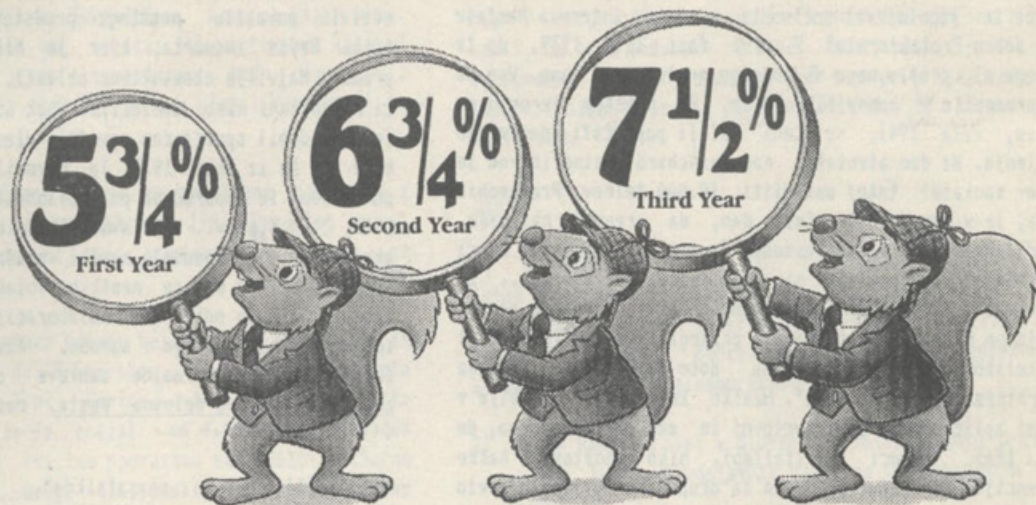
Leander Škof

g. Janez Janša predsednik SDSS odgovarja

CANADA SAVINGS BONDS

3-YEAR MINIMUM RATE GUARANTEE... AND YOU'RE NOT LOCKED IN.

Now, Canada Savings Bonds offer you 5 3/4% the first year, 6 3/4% the second year, and 7 1/2% the third year — guaranteed. Yet you're not locked in because, as always, Canada Savings Bonds are cashable at any time. These great rates also apply to all outstanding unmatured series of Canada Savings Bonds.

IT'S A WINNING COMBINATION!

With the new 3-year minimum rate guarantee, you win through the combination of competitive rates and instant cashability. What's more, the interest you earn may be increased if market conditions change, but you'll never earn less than these guaranteed rates.

SAFE AND SECURE

Canada Savings Bonds are fully guaranteed by the Government of Canada.

They're a safe, secure investment that never falls in value.

EASY TO BUY

You don't have to be a Canadian citizen to buy Canada Savings Bonds. All Canadian residents can buy them at face value wherever they bank or invest until November 1. Simply date your payment November 1, the day the new bonds start earning interest. And you may purchase bonds for as little as \$100 up to an individual purchase limit of \$100,000.

OUTSTANDING SERIES ALSO BENEFIT

All outstanding Canada Savings Bonds (Series 42 - 48, issued from 1987 to 1993) will also earn:

5 3/4% for the year beginning Nov. 1, 1994;
6 3/4% for the year beginning Nov. 1, 1995;
7 1/2% for the year beginning Nov. 1, 1996.

Complete details are available wherever Canada Savings Bonds are sold.

CANADA
SAVINGS
BONDS

LES OBLIGATIONS
D'ÉPARGNE
DU CANADA

Canada

BUY YOURS BY NOVEMBER 1.

SREČANJE Z JANEZOM JANŠO, PRESEDNIKOM SDSS IN BIVŠIM OBRAMBNIIM MINISTROM V TORONTU

V cerkveni dvorani pri Mariji Pomagaj na Manning Ave., se je zbralo, na hitrico obveščanih, 100 Slovencev, ki so se želeli srečati s "Slovenskim junakom" in od njega samega zvedeti najnovejši politični razvoj v domovini. "Zelja in klobas s spotakljivimi 'vici'" sicer ni bilo, je pa olikana, vestilželjna publika prišla na svoj račun, saj je g. Janša na vsa inteligentna vprašanja odgovarjal iskreno, naravnost, skromno in prepričevalno. Po izjavi neke gospe je bil g. Janšov sestanek najboljši od vseh obiskov iz domovine. Marsikaj je povedal. Ostala nam je pa v spominu njegova trditev, da je v teh časih potrebno, da se politične sile desno-sredinskih strank nujno povežejo za skupni nastop na občinskih volitvah, zlasti pa na državnih, ki morajo biti vsaj čez dve leti, če ne že prej. V ta namen bo g. Janša tudi deloval s svojo stranko SDSS. Občinstvo je g. Janšo nagradilo s stoječim aplavzom.

Dr. Janez Junhart v intervjuju s Slovincem 5. november 1994.:
"Liberalizem poudarja, da se vsakdo lahko izživlja, kolikor se more. to načelno nujno povzroča obrambne reakcije. Mali narodi so zato nujno odrinjeni in prikrajšani."

+ Dipl. Jurist dr. Tine Duh

Sredi izdaje priložene številke S.D. smo prejeli telefonično obvestilo, da je 7. novembra, 1994 zadet od srčne kapi nenadoma umrl naš Urednik S.D. v Argentini in glavni predsednik Slov. Drž. Gibanja v Argentini diplomiran jurist dr. Tine DUH. Pogreb pokojnega je bil ze 8. novembra.

Zapušča ženo, sinova Martina in Andreja, in hčerko Metko.

Pokojni je bil rojen v Prekmurju in se po vojni podal v Argentino, kjer je bil duša Gibanja za Slovensko državo.

Na žalost mu ni bilo dano, da bi obiskal svojo ljubljeno domovino, po de-mokratizaciji. Vec o pokojniku bomo sporočali v naslednji številki. Ženi in ostali družini nase najgloblje sožalje. Ured. S.D.

KOLABORACIJA V LUČI MEDNARODNIH DOLOČB IN PRAKSE

Nadaljevanje članka dr. Petra Urbanca "Kolaboracija...", ki ga je imel v Teološki fakulteti v Ljubljani.

Dr. Peter Urbanec

V preostali zasedeni Evropi, je okupator zahteval, posebno od vojaško policijskih enot, prisego zvestobe. Do takih priseg je prišlo v Franciji z milico, ki je bila močna 40.000 ljudi. Isto velja za belgijski in holandski slučaj. Češki slučaj je podoben našemu. Nemci so tam že leta 1939, zahtevali prisego "prisegam pokorščino vodji velikega nemškega Reich-a, Adolf Hitlerju, v njegovi vlogi branilca, Protektorata Češke (Bohemia) in Moravske. Spoštoval bom zakone in izpolnjeval dolžnosti v okviru interesa Nemčije in v dobro Protektorata" V prvi fazi leta 1939, do te prisega ni prišlo, nego do prisega poslušnosti samo. Vse se je spremenilo v kasnejših letih. Po nemškem terorju na Češkem, leta 1941, so Čehi začeli popuščati, da rešijo življenja. Na dan atentata, nad Reinhard Heindrich-om je Hitler ukazal takoj ustreliti 10.000 talcev. Predsednik Hacha, je v obupu že isti dan, da prepreči najhujše, ponudil Nemcem prisego zvestobe. Ta ni bila sprejeta, Nemci so vedeli, da ponudba ni bila mišljena iskreno.. Ze imenovani strokovnjak mednarodnega prava, Wheaton pravi, "Verjetno ni nič ilegitalnega v prisegi zvestobe (Fidelity) v kolikor je omejena na dobo okupacije. Prisega neutralnosti pa je v redu". Haaške konvencije so bile v praksi aplicirane v prvi svetovni in med obema vojnama, do leta 1935. Nemci in Italjani, niso spoštovali haške konvencije, to velja predvsem za okupirano Sovjetsko zvezo kot tudi za zasedeno Slovenijo. Vsi okupatorji so od vsega začetka inkorporirali, priključili Slovensko ozemlje njihovim državam. Taka priključitev pa je predvidena samo po končani vojni in mirovni konferenci! Bolj so Nemci spoštovali haške konvencije na zahodu in predvsem v slučaju vojnih ujetnikov zapada. Ne glede na to, kaj so nacisti počeli v zasedenih deželah, njihovi koraki niso imeli nobenega pravnega efekta.

Poglejmo sedaj poglavje narodne izdaje (Landesverrat) za časa druge svetovne vojne. Izdaja je najostrejša beseda v angleški terminologiji, nič slabše ni v naši deželi. Kazen za izdajo je visoka v mirnem času, še huje v vojnem. Lojalnost, zvestoba do svojega naroda, je prva dolžnost državljanov. To še posebej to velja za vojni čas, ko je obramba proti izdajalcem, povezanih z okupatorjem, zelo težka ali celo nemogoča. Naše življenje sloni na zaupanju v sočloveka. Narodna izdaja obsega vsa dejanja, ki ogrožajo zunanjo varnost države. Prenešeno to na slovensko ozemlje, 1941/45, bi izdaja mogla pomeniti vsa dejanja, ki bi prostovoljno in zavestno šla v smer, da naj Slovenija ostane del nemške, italjanske, madžarske države. V to poglavje bi lahko dali recimo,

1) Poziv Tita 5. Maja 41, naj nemško govoreči tovariši gredo v nemške službe z namenom dobiti informacije o domačih nasprotnikih. 2) komunistično organizirane manifestacije za priključitev Nemčiji, 1. 1941! 3) Prostovoljna prijava v Heimdienst in Heimatbund stotisočev Slovencev. 4) Ovadhu pri racijah, 5) Množične anonimne ovadbe okupatorju, specifično odprti mobilizacijski pozivi, 600 oficirjem in podoficirjem v Ljubljani. 6) Naši rojaki v službi Gestapa in OVRE, tujih vojaških koand. 7) Politiki, javni delavci, vplivni rojaki, ki bi delali na dokončnem odtujenju Slovenije. V drugi svetovni vojni se je prvič udomačila definicija kolaborantstva, kolaboracije, kolaboracionistov. Na tem polju vlada še danes neverjetna dezinformacija. Ta pojem vsebuje neko nedovoljeno dejanje, obnašanje. Do tega je prišlo iz politično taktičnih razlogov brez vsakršne pravne in moralne utemeljitve.

Neutemeljena je globalna obsodba kolaborantstva kot nekaj bistveno, načelno slabega. Nasprotno, sodelovanje z okupatorjem, v slučaju okupacije, ko je narod na milost in nemilost izpostavljen šikanam okupatorja, je, ne samo pravica nego dolžnost. Haaške konvencije to dejstvo upoštevajo in celo nakazujejo dolžnost okupatorja, da zaposli vsa administracija prejšnje države. Ne glede na konvencije, je logično, naravno in razumno, da pride do kolaboracije. Nihče ne bo sugeriral globalni odklon do sodelovanja, razen, ako gre za kake radikalna politična gibanja, ki pač gledajo na svoj cilj, ne glede na usodo naroda. Kdo si upa resno svetovati,

a) da naj kmet neha pridelovati živila, naj se neha baviti z živino b) da naj delavec ne hodi več v tovarno, rudar ne v rudnik, c) da naj avtobusi in vlaki ne vozijo več č) da naj vsi uradi, vključno pošta, sodnija in oborožena policija, zaprejo. d) da naj zavlada kulturni molk. Vse ekonomske, upravne aktivnosti, ki ostanejo, je jasno, da do neke mere koristijo tudi okupatorju. Kdaj bi se take aktivnosti morale sabotirati. Odgovor je jase. Ako je korist okupatorju večja kot pa zasedenemu prebivalstvu. Poseben postopek, zaprtje, stavka ali celo sabotaža, velja samo vojaško pomembni industriji, rudniku.

Navajam par primerov, kjer so pobegle vlade ukrepale v okviru haških konvencij. V Belgiji je, Jun. 1940, Komite zakonodajnega sveta pooblastil namestnike ministrov, da nadaljujejo delo pod okupatorjem s polno ministrsko odgovornostjo. Slično so postopali Holandčani. Pred begom so ministri rutinsko, pooblastili svoje namestnike, da ostanejo na mestih in kontaktirajo okupatorske oblasti. 14 dni po zasedbi Holandske so se vsi ti visoki uradniki odzvali povabilu nemškega predstavnika na Holandskem, Arthur Seyss Inquarta, kjer je bil izvršen ceremonijal prenosa Najvišje eksekutivne oblasti. Slavnostne večerje se ti Holandčani niso udeležili. Vsa holandski javni uradnik je tudi dobil specifična navodila glede sodelovanja, zaprto kuverto, še iz leta 1937. Ta navodila so bila še posebej ponovljena in sporočena po Holandski vladi v Londonu Maja 1943. Člen 5, pravi. Državni uradniki se morajo zdržati akcij, ki bi oškodovala nemški vojaški nastop. Ne smejo pa sprejeti delo v okviru nemških vojaških akcij. Vse take zahteve morajo odkloniti. Kolaboracija je dovoljena samo v interesu holandskega naroda. Javni uradniki morajo izpolniti vse noraalne zahteve okupatorja. Ne smejo zapustiti njihova delovna mesta, razen, ako jih k temu prisili okupator.

V "Življenje s sovražnikom", Werner Rings, (11) kvalificira kolaboracijo na štiri načine

a) Neutralna kolaboracija, se prilagodi. Sodelujem direktno ali indirektno iz lastnega interesa, brez vsake politične primesi. Moj položaj je diktiran po dogajanjih izven moje kontrole. Alternativa je bankrot, brezposelnost, lakota, kaos, uničenje. Odločen sem preživeti vojno in poraz moje države, čiaholje more.

b) Taktična kolaboracija, delam, vendar ne delam. Kolaboriram kljub mojemu odklonu do tretjega Reich-a. Razlogi, da se lažje osvobodim, da preprečim masovne likvidacije nedolžnih, kjerkoli je to mogoče. Moja kolaboracija zakriva moj upor in je del borbe.

c) Pogojena kolaboracija, sodelujem do gotove točke, ker podpiram neke, toda ne vse točke nacional socializma. Temu pogojeno rad sodelujem, ker želim menjati okoliščine, ki so me v to postavile.

č) Brezpogojna kolaboracija, naš sovražnik je moj prijatelj. Podpiram načela in ideale okupatorja. Moj odnos ni diktiran po okoliščinah nego po moji pripadnosti nacional socializmu.

Primerjajmo legitimo slovensko kolaboracijo z drugimi deželami. Ta primerjava je merodajna. Iz raznih sodb najbolj poznanih sodelavcev okupatorja je jasno razvidno, da kolaboracija sama ni skoraj nikjer predmet obtožbe, še manj obsodbe. Sojeni so bili samo prestopki proti pravicam človeka, kriminalni akti kot podpis na dokumentih o streljanju talcev, preganjanju Izraelcev in slično.

Norveška. V svetovnem merilu je poznan, Vidkun Abraham Lauritz Quisling. Rojen je bil 1887, bil v vojaški karieri, vojni ataše v Helsinki, 1922/26, je bil Nansenov sodelavec v Rusiji, v veliki dobrodelni akciji. Tam je ostal do 1930. Bil je bil zamešan v posle z zaplenjenim premoženjem ruske aristokracije. S precej sreče, po dolgem zaslišanju po GPU, (rešila ga je dipl. imuniteta) se je vrnil na Norveško s precejšnjim premoženjem in ženo Rusinjo. Se pred vojno je bil poslanec in celo vladni minister. Leta 1936, je ustanovil svojo stranko, Nationale Samlung. Obtožnica je Quislinga dolžila 1) kod bivši štabni oficir je odklonil mobilizacijski poziv, 9. Aprila, 40. 2) Pristašem je ukazal, da pomagajo voditi nemške tanke. 3) Samovoljno se proglasil za predsednika Norveške. Preprečil je kompromisno rešitev legalne norveške vlade, kar bi zmanjšalo irtve. Sodelovanje z Nemci pod okupacijo ni bila teža obtožnica ako izvzamemo njegov podpis na dokumentih o pregonu 770 norveških Izraelcev in streljanju talcev (12). Njegov zagovor, ki ga je vodil sam je bil prodoren. Dokazoval je, da je mučenec za Norveško, ker je delal izključno z vidika manjšega zla. Javno mnenje je euforiji zaage in osvoboditve, je bilo 100% proti njemu. Po sojenju je ostal grenak priokus pristranosti. Streljan je bil 24. Oktobra 1945.

Belgija. V dnevih, pred kapitulacijo, je prišlo do burnih scen med kraljem in vlado. Ta zadnja je hotela bežati, kralj ne. Iz vidika silnega trpljenja naroda se je odločil podpisat kapitulacijo in ostati z narodom v nesreči. Kralj je bil deležen kritike a) ker je interveniral pri Nemcih za boljšo oskrbo b) ker je imel intervju s Hitlerjem 3) ker se je med vojno poročil. To zadnje je bilo najhujše. Po vojni ga ni nihče tožil zaradi kolaboracije, škodila mu je poroka. Referendum ga je nadomestil s sinom.

Brezpogojni kolaboracionisti, pravilneje izdajalci, so bili belgijski nacisti, Flamci so imeli 50.000 članov v Flams Nationalal Verbond. Bolj poznani so bil Rex-isti, 20.000, pod vodstvom Leon Degrelle. Zanimiva je bila usoda Degrelle. Prve dni maja 45. mu je Himmler dal na razpolago avion. S tem je prisilno pristal v morju pred San Sebastian, v Spaniji. Ta ga ni hotela vrniti, češ, da on ni vojni zločinec nego politični begunec.

MARSAL PETAIN.

Francoski parlament je 1. 1940 z 569 glasovi proti 8 izvolil Petaina za najvišjega predstavnika Francije. Z Nemci je legitimo podpisal premirje. Francija se je odahnila. Obtožnica je navajala aktivno sodelovanje s sovražnikom, preskrbo materjala in ljudi sovražniku, ustanovitev proti-boljševiške legije in odpravo na vzhodno fronto, upiranje zaveznikom v Siriji, Indokini in Severni Afriki. Petainova obramba je bila učinkovita s premožimi dokazi, da je reševal francoska življenja, podtalno (Franco Hitler - Gibraltar) pomagal zaveznikom. Proces je pustil več dvomov kot jih je rešil. De Gaulle je par let pozneje priznal, "bilo je nujno obsoditi ga, simboliziral je kapitulacijo".

LAVAL. Brihten, sin kmeta, advokat, bogat. Eden najboljših sogovornikov v mednarodni areni. V nesreči je hotel ublažiti usodo Francije. Namesto od Sauckela zahtevanih 2 milijonov delavcev jih je dal samo 400.000 in še za te je dobil vrnjenih 110.000 francoskih vojnih ujetnikov. Ko so Nemci zahtevali naj ustavi množično infiltracijo ameriških agentov v Maroko (Izkrcanje!), se je napravil mrtvega, prisiljen je citiral pogodbo Maroko USA, ki je dovoljevala svobodno pot Amerikancem. Na dan izkrcanja zaveznikov je Laval ukazal prefektom, ne pomagajte zaveznikom niti Nemcem, skrbite za ljudi. Domači izdajalci so ga tožili Nemcem. Laval je pokopalo dejstvo, da je pod prisilo predal Nemcem Izraelce, Alžacane, nemške komuniste-begunce. Izjava, ki je Laval na razpravi najbolj potlačila, citirali so jo, "Molim za nemško zmag" se je v resnici glasilo "Molim za nemško zmag, ker brez Nemčije bo bolševizem imel kontrolo nad vso Evropo". Proces je bil buren. Laval se je boril kot lev, z vso njemu prirojeno logiko. Povsem zgrešeno javno mnenje je prevladalo, zato je moral pasti. Razprava je zaradi neobjektivnosti, manipuliranih čustev pustila težak, grenak priokus pristranosti.

TOUVIER PAUL. pred meseci so v Franciji sodili temu oficirju medvojne milicije, ki je sodeloval z Nemci. Bil je obsojen. Njegova krivda je bilo streljanje 7 Izraelcev. Dejstvo članstva v miliciji, kolaboracije ni bila niti omenjena.

DANSKA KOLABORACIJA. Po okupaciji, aprila 1940, je Danska ostala mirna. Vlada in kralj so ostali, življenje je pri vseh kontaktih z okupatorjem potekalo mirno, imelo so celo parl. volitve. Kralj Christian, je sodeloval iz vidika pomagati ljudstvu. Kot običajno je Hitlerju za rojstni dan poslal festitke.. Teh "kolaboraterjev" ni nihče kaznoval po vojni, nasprotno.

ROKAVSKI OTOKI. slučaj teh otokov je najbolj poučen. Otoki so naseljeni z 100.000 Angleži, 1. 1940, so jih zasedli Nemci. Churchill in angleška vlada so, z guerilo zasedene Evrope, skušali ohrometi nemški vojaški potencial. Posledice, razmerje med koristjo in izgubami, Angležev niso zanimale. Vzhod, Češka, Poljska, Jugoslavija naj tvegajo vse. Zapadna Evropa drugače, nič guerilskih akcij do samega dneva izkrcanja. Do takrat pa samo obveščanje, spijonaža, sabotaža. Dvojno merilo je doseglo višek na Rokavskih otokih.

Tik pred zasedbo, 19 Juni 1940, je iz Notranje uprave, A. Maxwell iz Londona, javil štirim predstavnikom Anglije na otokih. "V slučaju Vašega odpoklica naj župan (bailiff) izvršuje Vaše dolžnosti. Te naj bodo omejene na civilne zadeve. Upravlja naj otok, kakor najboljši more v interesu ljudi. Kraljevi uradniki ostanejo na svojih mestih!". Kmalu je višji angleški uradnik Sherwill, javil prebivalcem Guersney-ja, "med angleško upravo in nemško vojaško koando obstoji stalna povezava. Ta ni samo korektna nego prisrčna in prijateljska. Naj nihče ne postavlja to v nevarnost z neprimernim obnašanjem". Nemci so veselo javljali, "Rokavski otoki..ljudje so silno srečni, da imajo nemške vojake na otokih. Vsi se učijo nemško". Saj tri četrtine otočanov je delalo ali pomagalo neški vojaški upravi. V celi Evropi ni bilo popolnejše, tako globalne kolaboracije. Angležinje so rodile nemškim vojakom 900 nezakonskih otrok.. W. G. Ramsey, ki je po vojni raziskoval kolaboracijo, je napisal, "sabotaža in drugi

dalje na str. 5

KOLABORACIJA

nadaljevanje s str. 4

protineški akti, celo pisanje pro-britanskih sloganov na zidove, je angleška uprava odsvetovala. V Norveški in Danski je bil po domačem parlamentu, vladi, uveljavljen zakon, ki je določal visoke kazni, celo smrtno za kršenje nevtralnosti, z drugimi besedami za resistenco!

Kot višek te zglede kolaboracije Angležev velja omeniti zahtevo Winston Churchill-a, da se naj pripravi lista častnih odlikovanj za otočane. In tako so glavni kolaboracionisti, A. Coutanche, Victor C. Carey, Rev John Leale, bili povzdignjeni v viteze, 11 Dec 1945 z motivacijo, "priznanje za njihovo delo med okupacijo otokov".

Ko je zgedalo, da bodo Nemci napadli samo Anglijo, je W. Churchill pisal Roosveltu, dne 20. junija 1940, "Ako bo današnja vlada uničena, edina protineška sila bo mornarica. Če bo Anglija od Amerike prepuščena usodi, ne bo nihče imel pravice bremeniti one, ki bodo skušali pridobiti najboljše pogoje za preživelost prebivalstva...Očividno ne morem odgovorjati za moje naslednike, ki se bodo morali prilagoditi nemški volji"

V zasedeni Evropi so obstajale pod nemško okupacije še vojaške sile. Omenim naj Češko vojsko 7.000 in Grško 8.400. vojakov. Te sile so enako, kot domobranci, prisegle poslušnost ne pa zvestobe. Češka vlada pod Nemci je v veliki sili, zaradi umora R. Heinricha, ukazala svoji žandarmeriji, naj skušajo razkriti atentatorje. V zadevi teh dveh vojaških enot, ni nikdar padel kak očitek nedovoljene kolaboracije. Nasprotno Grki so te svoje vojake celo slavili, ker so koncem 1944, ob poskusu komunistične revolucije, napravili v Atenah red in mir.

Rad bi odgovoril v zadevi obiska naših politikov in javnih delavcev okupatorju in njihovim izjavam ob tej priliki. V slučaju okupacije je povsem naravno in nujno, da najvišji predstavniki navežejo kontakte z okupatorjem. Gre zato, da se posebno v prvi in zadnji fazi okupacije, ki so najbolj nevarne, prepreči nepotrebna ostrina ali celo tragedija, ki bi mogla stati veliko žrtev. Taki obiski se med okupacijo nadaljujejo rutinsko. Glavno korist od tega ima ravno zasedena dežela. Pri teh protokolarnih obiskih tuji oblastnik rad sliši kake pohvalne izjave, komplimente. Prisiljeni v to neprijetno vlogo morajo javni delavci, do neke mere, temu pričakovanju zadostiti. Na ta način je toliko lažje izprositi koncesije, materialne dobrine in pogosto tudi življenja talcev.

Specifično omenim tukaj pismo, predano Grazioli-ju, dne 18. Aprila, 1941., s podpisom Natlačena, Gosarja, Adlešiča in Puclja. To pismo sem pobral iz Arhiva Ozne, na Beethovnovi 3. Kakšna je ta izjava. Govori rutinsko o zasedbi dežele po Italjanih brez nasilja. Omenja korektno obnašanje, vse do danega datuma. Zato se zahvalimo. Prosim, da bi preskrbeli, da bi vse slovensko ozemelje prešlo pod novi zasedbeni režim. Ker Slovenija teži na Jadransko morje, je naslon na kraljevino Italijo, politično in gospodarsko logičen. Tako ta izjava, povsem rutinska zadeva, celo malo drzna, ker prosijo za zedinjenje vseh slovenskih teritorijev. Povezava na Italijo je definirana spretno kot naslon, torej nobena inkorporacija ali mednarodno pravno priključenje. Malo kasneje je delegacija odšla v Rim, pred Mussolinija. Tudi tu je šlo za rutinsko zadevo in celo dokaj drzno prošnjo neke kulturne in gospodarske autonomije. Izjavo so za delegacijo pripravili pri Grazioliju. V prvotni izjavi je bila omenjena Italija kot domovina (mišljeno tudi Slovencev) in kritizirana je bila prva Jugoslavija. Obe te stvari je Natlačen kot neprimerne izvrgel. V Ljubljani so seveda Italjani objavili prvi tekst pozdrava.. (13)

Pri teh obiskih, raznih intervencijah, proslavah okupatorja, katerih, hočeš nočeš, so se morali naši javni

delavci udeležiti, ako so hoteli sploh kaj doseči za naš narod. Ob takih prilikah so imeli veliko besedo razni fotografi. Te rutinske fotografije naj bi bile dokaz nedovoljene kolaboracije. Zagovor, za take očividno rutinske, dovoljene zadeve, je nepotreben.

Kolaboracija KPS in zaveznikov. O sodelovanju levice za časa zavezništva Sovjetske zveze z nacistično Nemčijo, ki je trajala do 22. Junija 1941., sem že spregovoril. V tisti fazi je bilo sodelovanje že v okviru izdaje slovenskih narodnih interesov. Drugam postavljam razne dogovore, premirje z italjanskim in nemškim okupatorjem v obdobju okupacije. Podatki so sedaj več ali manj dosegljivi, še več se bo dobilo z odprtjem arhivov, CK KPJ, v Beogradu in arhivov Kominterne v Moskvi. Posamični lokalni dogovori s posadkami tujih vojakov, orožnikov, karabinjerov, Gestapa, so znani od vsega začetka revolucije. Bili so množični, posebno v zadnjih letih druge svetovne vojne.

Zelo številni so bili na Gorenjskem, manj na Stajerskem. Partijski veljaki so pač sledili dokumentiranim Titovim smernicam "Borbo proti okupatorju bodo izvojevali Sovjeti, Nemce pustite na miru, naš glavni nasprotnik je domača reakcija"

Premirje, dogovor večjega obsega, so partizani napravili z Italjani, še pred 9. septembrom, 1943. Rezultat je bil dober, vagoni orožja so bili predani partizanom na Dolenjskem.

Omejim se na poseben primer kolaboracije partizanov in okupatorja, Nemca, na Primorskem. Ta je pokrival celo Primorsko, Istra, Trst, Gorica, do bivše Italjanske Jugoslovanske meje in je trajal od 4. Julija, 1944, do Aprila, 1945 (14). Pri tem sporazumu so sodelovali, Baron Pace iz Gorice, neki drugi italjanski plemenitaš, Lorenz Kuhar, takrat v Berlinu. Za partizane je podpisal Dr. Jože Vilfan, za Reinerja trije nemški oficirji od vojske, SS in od Gestapa. General Mihajlovič je poročal o tem sporazumu v London, in je tam bil registriran v zunanjem ministrstvu, dokument 371-44316. Plakat o sporazumu je bil plakatiran v Postojni! Določila 1) teritorij sporazuma je omejen na Primorsko! 3) Partizani in Nemci se ne bodo približali nemški postojankam na razdaljo od manj kot 10Km. 4) Nemci bodo oskrbeli partizane s potrebno količino orožja, hrane in sanitetnega materiala. Pokojni slovenski advokat iz Tolmina Dr. L.V. gornjo pogodbo potrjuje z dodatno informacijo, da so Nemci se še posebej zmenili, da partizani ne bodo poškodovali proge Trbič -Videm. Tu med nami je prisoten Gd. Zdenko Zavadlav, ki je na partizanski strani vodil ta pogajanja. Tragično potrdi to premirje tudi tragika Črnega vrha, napadenim domobrancev so Nemci odklonili pomoč, domobranci iz Ljublj. pokrajine je intervencija bila prepovedana!

Tako sodelovanje, premirje z Nemci, seveda dokazuje fikcijo NOB-a. To ni namen mojega predavanja, to Primorsko pogodbo opisujem zato, ker je v tem specifičnem slučaju, s tem premirjem, se identificiral tudi slovenski narodni interes. To zadevo zato mirno stavim v okvir dovoljene kolaboracije.

V Sloveniji ravno sedaj pripravljate zakon o popravni krivic komunističnega nasilja. Pokrival naj bi obdobje po Maju 1945. Neizpodbitno je dejstvo, da so komunistična nasilja bila kruta, množična, že v letu 1941. V tisti dobi rdečega terorja leži začetek in krivda za kasnejšo državljansko vojno in tragedijo. Turjaške žrtve, Vaški stražarji v okviru legitime kolaboracije, četniki ilegalci iz leta 1943 očividno našemu zboru ne pomenijo nič. Zakon, ki zanika najbolj elementarno resnico, dejstva in pravico medvojnih žrtvam, je bolje, da ga nimamo.

Zaključujem to predavanje z ugotovitvijo. Kolaboracija v zasedeni Sloveniji, s povdankom na Ljubljansko pokrajino, je bila rutinska, predvidena v mednarodnih konvencijah in praksi. Na žalost je bila brez upravičenega razloga, bolj

omejena kot v večini drugih zasedenih državah, posebno v zapadni Evropi. Tisti neumni, neutemeljeni strah, "Kaj bodo rekli Angleži", levičarska propaganda in grožnje, so ustvarili psihozo, ki je to preprečevala. Mnoga slovenska življenja, veliko slovenskega premoženja, uveljavitev slovenske identitete na Primorskem, bi lahko rešili. Težava je bila deloma v bivših politikih, onih izven levega bloka, bili so z eno nogo v Londonu. To je okupator dobro vedel. Koncesije ustanovitve Vaških straž, domobranstva so prišle prepozno. Ta zamuda nas je stala ogromno. Bitka, s groznimi žrtvami je bila, leta 1945, zgubljena. Danes, po zatonu svetovnega komunizma, saj na polju ideologije, je globalno ta velika vojna dobljena.

Vzelo je dolgih 50 let. Škoda na našem narodnem telesu je ogromna, materialno, še bolj pa v slovenski psihi, značaju.

Mi, v emigraciji, opozicija v domovini smo skozi 50 let upali, da bodo medvojne razmere, borbe, postavljene v pravi zgodovinski okvir. Danes smo od tega še precej oddaljeni, toda ali nismo Kranjci, po Vodniku vedno in povsod veliki optimisti.

VIRI

- 1) Hugo Grotius, rojen 10. IV. 1583 Delft Holandska. 11 leten je na univerzi, konča s 15 leti. Kot diplomat je bil z 16 leti poslan v Francijo. Francoski kralj, ga je imenoval holandski čudež. Kasneje advokat, neprekosljivi strokovnjak za mednarodno pravo.
- 2) Peter Remec, rojen v Sloveniji, Univerzitetni profesor v New Yorku, Predstavnik Vatikana pri Združenih narodih.
- 3) Levičarji citirajo Jelenov žleb. Partizani so v težki spretni borbi uničili italjanski bataljon. Vendar tu je šlo za umik! (7 part. ofenziv v B&H.Z).
- 4) Eyal Benvenisti, The International Law of Occupation (Mednarodno pravo o okupaciji) 1992 Washington
- 5) Greenspan Moris 1959 The modern law of land warfare (Moderno vojno pravo-zealja).
- 6) Wheaton Henry, Ambasador USA v Berlinu. Član filozofske družbe v Philadelphia.
- 7) Filchenfeld Ernst, The International Economic law of belligerent occupation. Washington 1942.
- 8) Oppenheimer L/ M.A. LL.D. Prof. za mednarodno pravo Cambridge član 3 akademija Madrid, Amerški Inštitut za mednarodno pravo
- 9) Guggenheim Kurt. Univ. profesor, Medn. pravo Geneve

Vidkun (David) Littlejohn, The patriotic traitors (patrioti-izdajalci)

Franček Saje, 1952 Belogardizem.

Zika Rad. Prvulovich, D. Phil. Lecturer Newman College Birmingham 1986 "Serbia between The Swastika & the Red Star"

The historical Encyclopedia of WW 2, 1980 New York, Facts on file (dokumentirana dejstva)

Doris Appel Grabel, Development of the Law of Belligerent Occupation 1863-1914, 1948

Baxter, The duty of obedience to the belligerent occupant (dolžnost do vojsk. okupatorja) B.Y.B. 1950.

Govor koperskega škofa monsinjorja
Metoda Piriha

- V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.
- Mir z vami.
- Predragi bratje in sestre!

Vse slovenske rojake, ki ste se zbrali danes pri tem križu, da bi molili za vse pobite med vojno in po vojni v Sloveniji, prisrčno pozdravljam.

Bossuet pravi: "Če bi hotel povzeti vse knjige sveta v eno samo knjigo in vse strani te knjige na eno samo stran in vse besede te strani v eno samo besedo, bi se ta morala glasiti; Križani".

Križ je za nas sveto znamenje, ker nas je na njem Kristus odrešil. Križi se postavljajo na grobovih, po pokopališčih, na javnih mestih, na zastavah in ljudje jih nosijo okrog vratu kot nakit. Nosijo jih tudi taki, ki v Kristusa niti ne verujejo.

Križ je kristjanu živa in pretresljiva povest o trpljenju in poveličanju našega Gospoda. Je vidno znamenje

PROSLAVA

PRI SPOMINSKEM KRIŽU V MIDLANDU

ponižanja in slavne zmage Vstalega Odrešenika. Najprej nas križ uči o ljubezni, ko nam kaže neizmerno božjo ljubezen. Prav vsak, še tako beden človek, je za Boga neprecenljiv in dragocen, ker je slehernega njegov Sin odrešil na križu. Tako daje Bog sam vrednost našemu življenju.

Dalje nam križ govori o naši krivdi, ki jo Bog človeku velikodušno odpušča zaradi daritve na križu, s katero je Jezus odkupil naš dolg. Uči nas moliti z Jezusom: in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Križ nam govori o trpljenju, ki ga Kristus ne zanika in pred njim ne beži, kot to delajo mnoge novodobne sekte.

Križ in vsakodnevno trpljenje, ki vedno spreminjata človekovo življenje, opomimjata kristjana, da je samo ta pot, ki vodi k zveličanju. Vsak poskus zavračanja križa, da bi ustvarili krščanstvo brez Križanega, da bi izločili

trpljenje iz človekovega življenja, se je pokazal kot razvrednotenje krščanstva in človeka samega. Križ nas spominja, da smo sami v sebi krhki in neogljani in da potrebujemo mogočno zaščito in podporo Boga Stvarnika in Odrešenika, od katerega smo odvisni. Vsakokrat, ko se prekrizamo, priznavamo, da smo Njegovi in v njegovih rokah. V tem spoznanju se rojeva ponižnost, ki nam omogoča razumeti skrivnost križa.

Podoba križa nas vabi k zaupni in predani molitvi, saj vemo, da tisti, ki je dal na križu življenje za nas, ni gluha za naše prošnje in potrebe.

Kristus na križu od nas zahteva tudi spravo. Kdo bo v današnjem svetu dajal spodbu za pravičnejše odnose, za resničen mir in sožitje, če ne kristjan, ki je osebno doživel v zakramentu spovedi, da ga sprava z Bogom osrečuje in mu omogoča mir z vsemi?

dalje na str. 6

PROSLAVA

nadaljevanje s str. 5

Križ nam dalje sporoča, da je življenje močnejše od smrti, upanje silnejše od trpljenja, da je hrepenenje po večnem življenju dosegljivo za vsakega, ki veruje.

Mnogi naši bratje in sestre, ki se jih danes spominjamo, so vse te ali pa vemo vrednote uresničili v svojem življenju, zato verujemo, da so v Bogu za vedno srečni.

Prosimo zanje nebeškega Očeta:

- Za vse umorjene domobranci, da bi po Kristusovi smrti na križu očiščeni vsake krivde, našli mir v Bogu.

Prevzvišeni g. škof, č. duhovniki, častite sestre, dragi romarji!

Letos smo že marsikaj slišali ali brali o družini, zato je prav, da se na tem našem romanju spomnimo tudi naše velike, lahko bi rekli, domobranske družine.

Družina je božja ustanova, ustvarjena po božjem načrtu. Ob samem stvarjenju je Bog rekel: "Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti; naj gospoduje ribam morja in pticam neba in zverem, vsej zemlji in vsej lazni, ki se giblje na zemlji". In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, moža in ženo ju je ustvaril. In jima je rekel: "Rastita in množita se in si podvrzita vso zemljo in vse, kar na njej prebiva". In ju je blagoslovil.

Tako je družina božja ustanova. Vse ji je bilo dano za srečno življenje. Moškega je Bog obdaril s fizično močjo, da za svojo družino skrbi, jo varuje in tudi brani, če je treba. V ženi pa prevladuje čustva: milina, ljubezen in dobrot. Vse to ji je v pomoč, da more družino duhovno bogatiti, jo navajati k dobremu in voditi k Bogu. Velik in odgovoren je poklic očeta in matere, zato pa je Bog dal tudi otrokom zapoved: "Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!"

Družina je najosnovnejša in tudi najvažnejša celica človeške družbe. Kakršne so družine, taki so narodi, taki so časi. Na žalost pa je beseda družina poleg ljubezni in svobode najbolj zlorabljena beseda našega časa.

Zelo lepo je o družini zapisal mariborski škof Franc Kramberger: Takole pravi:

"Družina je po božjem načrtu ustanovljena in zamišljena kot globoka skupnost življenja in ljubezni. Družina je šola socialnosti in vseh socialnih kreposti, je zibelka in najučinkovitejše sredstvo za humanizacijo družbe, je najbolj naravni prostor, kjer se srečujejo različni rodovi, si med seboj pomagajo in bogatijo skupno dediščino. V družini se ponavzročuje Cerkev kot občestvo, zato se imenuje Cerkev v malem ali domača Cerkev. Družina je najboljše semenišče, če je prežeta z duhom vere, ljubezni in pobožnosti..."

Tem škofovim besedam ni kaj dodati. Vse te vrline bim morala izžarevati vsaka družina, če bi ostala v božjem načrtu. Toda človek je izrabil svojo svobodno voljo, in ta božji načrt postavil na glavo ter v svojem napuhu šel svojo pot. Že prva človeka sta se uprla Bogu: ne bom služil, hočem biti kakor Bog. Drugi rod ni bil nič boljši: Kaj je ubil brata Abela... in tako se ponavlja do danes. Kaj vse je že prestala družina tekom stoletij in tisočletij! Hudobni svet ji je vedno nasprotoval in jo skušal uničiti, ker je bila božja ustanova in ker bi s padcem družine propadlo vse drugo.

- Za vse žrtve druge svetovne vojne, Gospod, sprejmi jih k luči svoje slave.

- Za obupane in tiste, ki ne čutijo božje bližine, da bi v življenju iz vere našli pomoč in tolažbo.

- Za trpeče in vseh vrst osamljene, da bi po skrivnosti Kristusovega križa dosegli večni mir in srečo v Bogu.

- Podell vso srečo in večno življenje vsem voditeljem narodov, ki so pospeševali mir, pravičnost, svobodo in duhovno omiko.

- Naj najdejo v Bogu večno veselje vsi naši rajni starši, prijatelji, sorodniki in vsi, ki so znani hodili skozi življenje.

Gospod, s tvojimi besedami se obračamo k nebeškemu Očetu in molimo: Oče naš...

Govor g. Staneta Pleška

Zdaj pa pogledimo naše slovenske družine do časa pred 2. svetovno vojno. Če merimo z današnjimi merili, so bile naše kmečke družine vsaj na videz kar precej blizu božje zamisli: po družinah se je veliko molilo, zakonska zvestoba je bila sveta, uboja skoraj nismo poznali; oče je bil kot duhovnik, mati svečenica v domači hiši, otroci so vedeli, kaj je prav in kaj je greh. Bog pa je sodil drugače, ker je videl v narodovo dušo, ki je bila okrašena z zunanjo pravičnostjo in narejeno pobožnostjo, pod tem pa se je šopirila pohlepnost, hinavščina in trdosrčnost do soseda in brata. Nismo bili opravičeni, zato je dopustil kazen za vse. Moderno brezboštvo je razdrlo naše vasi in družine, začeli so se umori najboljših in najbolj vernih, tudi celih družin. Niti otrokom niso prizanesli, duhovnike so še posebej barbarsko mučili. Prišlo je tako daleč, da, če si hotel ohraniti vero in če si ljubil svoj dom in družino - si se moral upreti. Pa še ni bilo konca: tisti, ki so samo bežali in se s pobijanjem lastnega naroda šlo NOB, so zmagali - preganjeni narod pa je moral zapustiti vse in se podati na pot v neznano. Koliko družin je povežalo culo in so šli. Nihče ni vedel, kam, samo umreti niso hoteli. Postalni smo drugačna družina: 18 - 20 tisoč na smrt trudnih in lačnih ljudi se je ustavilo v blatu in dežju vetrinjskega polja. Tedaj smo že bili bolj enaki in bolj ljudje. A kaj ko človek spozna svojega sotrpina šele takrat, ko sam nič nima in ne more pomagati.

Je naprej je pela božja šiba: 12 tisoč fantov, mož in deklet je bilo z zvijačo vrnjenih domov, kjer je bila večina brez sodbe pobita. Tedaj je Bog od naših družin zahteval najvišjo ceno: nedolžno kri je terjal v zadoščenje za grehe celega naroda, ki se je imel za poštenega in pravičnega. Kolikokrat se danes še spomnimo na kalvarijo proti Ljubelju, ali na obupen jok v vetrinjski cerkvi, ko ste zvedeli za strašno morijo svojih dragih, niste pa vedeli, da ste bili tudi sami zapisani isti usodi. Ali vas ni rešila kri pomorjenih, ki je takrat že tekla po slovenski zemlji? Zase sem prepričan, da je tako. Strašno je bilo trpljenje, a postali smo boljši ljudje, s trpljenjem povezani v veliko slovensko družino.

Potem smo odšli v svet; ceste so vodile na vse konce sveta. Do kraja izbičani in ponižani smo se znašli med tujimi ljudstvi. Vse smo bili izgubili, vse je bilo treba začeti znova, a ohranili smo vero. Kjerkoli smo se naseljevali v večjem številu, smo si povsod prizadevali za svojo cerkev, v zahvalo za preživetje, in iz vere v Boga in Marijo, ki nas v tisti veliki stiski edina nista zapustila. Iz naše begunske družine so nastajale mlade družine, ki so v veliki večini ostale zveste Bogu in narodu.

Ko se hitro bližamo 50-letnici od tistih strašnih dni, ne smemo spregledati naših romanj, ki so nas vsa leta

Bog, naš Oče, po smrti na križu in vstajenju Svojega Sina, si nas odrešil in nam odprl vrata v večno življenje. Prosimo te, sprejmi v svoj nebeški dom vse rajne, ki se jih danes spominjamo. Odpusti jim vse, kar so v življenju zaradi svoje človeške slabosti zagrešili in daj nam, da se bomo skupaj z njimi nekoč veselili tvoje sreče. Po Kristusu našem Gospodu.

- Gospod, da jim večni pokoj. In večna luč naj jim sveti.
- Naj počivajo v miru. Amen.

opominjala, od kod smo prišli in zakaj smo vse zapustili. Že od prvih let smo v velikem številu prihajali sem na kraj kanadskih mučencev, da smo se ob njih lažje spominjali naših slovenskih. Največkrat nas je vodil škof Gregorij Rožman, ki je kot slovenski Mojzes s svojo navzočnostjo ponavljal: Komunizem je največja nesreča za slovenski narod, in tudi: "Zdaj se za slovenski narod ne bojim več, ko ima toliko mučencev". Takrat mu mnogi niso verjeli, zdaj so njegove besede postale resnica. Ko je on odšel po plačilo za svojo zvesto službo, je za njim nastala praznina, a vedno se je našel kdo drug, ki je naš pogled znal obrniti kvišku. Ko so omagali tudi ti in se je čez naša romanja že delal križ, nam je bilo dovoljeno, da smo na to skalo postavili ta spominski križ. Nanj se ozirajmo in iščimo opore, pred Križanega polagajmo svoje križe, brez katerega ni nobena družina. Nič naj nas ne moti, če že dolgo pogrešamo tistih, ki bi nas k temu križu vodili. Kljub temu danes s še večjim zaupanjem dvignimo pogled na križ in se:

- najprej se zahvalimo Bogu za 50 let življenja, potem pa pogledimo po teh kamnih, ki so kot seme posejani okoli križa; mrtvi so, a vendar glasno govore o času, ko je človek prestopil mejo dovoljenega in se postavil za sodnika svojim bratom: kakih 35 tisočem je bilo vzeto življenje, morda je število še višje, kdo ve, saj takrat ni bilo časa za štetje;

- prosimo naše poklane bataljone, naj še naprej stoje na straži slovenskih meja, posebno takrat, če pride čas, ko jih živi vojaki ne bodo mogli braniti;

- prosimo pomorjene duhovnike (129 jih je vzela revolucija), naj slovenskemu narodu izprosijo duhovnikov po božji volji, da bo narod po njihovi besedi in zgledu našel izgubljeno vest in bo znal ločiti dobro od hudega;

- prosimo pomorjena slovenska dekleta, ki so končala v orgijah partizanske podivjanosti, naj našemu narodu izprosijo dobrih in plemenitih mater, ki se bodo žrtvovale za nove družine;

- prosimo pokojnega škofa Rožmana, naj slovenskemu narodu izprosi vodnika, ki bo tisti pisani družini v Ljubljani naredil konec in zaukazal red v resnici in pravici.

Še in še se ponujajo prošnje. Morda prosimo preveč, a ker pri Bogu ni nič nemogoče in ob misli na trpljenje naših ljudi nas to navdihuje z upanjem in prepričanjem, da bodo naši mučenci za svoj narod izprosili vse, tudi tisto, česar v svoji revščini nismo vredni. V tem upanju bodimo danes spet združeni kot ena družina, vse drugo pa prepustimo našim mučenim bratom in sestram, ki so za svoj narod in vero dali vse, tudi svoja življenja.

THE 1994 QUEBEC PROVINCIAL ELECTION:
DID QUEBECKERS VOTE FOR INDEPENDENCE?

By
Tomaž Mauser

For the third time in Quebec political history, that province's voters have elected a government whose goal is an independent Quebec. Despite a series of public opinion polls taken during the election campaign that revealed a steady decline in support for independence, the Parti Quebecois and its leader, Jacques Parizeau, won 77 of the 125 seats in the Quebec National Assembly. Throughout the seven week long campaign, the PQ not only offered policies that promised economic renewal, it also emphasized the centrepiece of the party's political platform: Independence for Quebec. The PQ's main political rival, the Quebec Liberal Party and its leader, Daniel Johnson, were perceived by voters as tired and lacking fresh ideas, despite Johnson's advocacy of policies that emphasized job creation, economic growth, good government and a commitment to federalism and Canada. After nine years of a Liberal government in Quebec City and with the ravages of the recent recession still lingering in parts of Quebec, the consensus among observers of Quebec politics was that voters simply felt the need for a change in the governing party rather than a desire to vote for independence.

With the election of a PQ government in Quebec and the presence of the Bloc Quebecois in the role of Her Majesty's Loyal Opposition in the House of Commons, Canada now faces a formidable team of Quebec

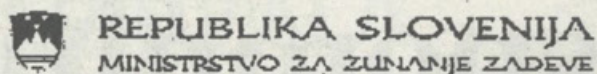
separatists. Quebec Premier Jacques Parizeau, a master political strategist, provides the intellectual and organizational leadership, while Lucien Bouchard (leader of the Bloc Quebecois and a former cabinet minister in the Mulroney government) provides the emotional appeal to French-speaking Quebecers for an independent Quebec. Both Parizeau and Bouchard will point out every failure of Canadian federalism as it directly or indirectly affects Quebec in order to convince Quebecers that rather than be second-class citizens of Canada, they can be first-class citizens in their own country. Prime Minister Jean Chretien has stated that the federal government will continue to follow its own political and economic agenda and resist the temptation to confront Quebec separatists. But Chretien and his government will find themselves in an increasingly difficult position as they try to fulfil the political promises made in last year's election campaign (for example, deficit reduction and social policy reforms) without alienating Quebec or inducing a political firestorm from the rest of Canada over any accommodation - real or imagined - with Quebec.

What of the upcoming referendum itself? As has been pointed out at the beginning of this article, public opinion polls in Quebec have shown a consistent decline in support for independence. In addition, the Parti Quebecois victory was not as widespread as anticipated by public

opinion polls taken during the campaign. In terms of the popular vote, the PQ received 44.7%, while the Quebec Liberals garnered 44.3%. While a decline in support for independence and a split in the popular vote gives encouragement to the federalist cause, two counterbalancing factors need to be kept in mind. The first concerns the influence that a small Quebec-based political party - The Parti Action Democratique Du Quebec (PADQ) - will have in the referendum. The PADQ and its leader, Gabriel Dumont (a 24-year old former president of the Quebec Liberal Party's youth wing), received 6.5% of the popular vote (or about 250,000 votes) in the Quebec election. A coalition of Quebec nationalists and academics, the PADQ favours neither the status quo federalism of the Quebec Liberals nor the separatist stance of the PQ, but rather so-called "third option" - sovereignty for Quebec while still retaining ties with Canada. The virtual split in the popular vote between the Quebec Liberals and the PQ indicates that the Quebec electorate is divided on the issue of separatism, and the PADQ and its supporters could affect the outcome of the referendum result by providing the critical "swing vote". That the uncertainty of a referendum victory may already be having an influence among federalists is evidenced by the call on the part of some Quebec Liberals (like Pierre

dalje na str. 12

PRIZNANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Gregorčičeva 25, 61000 Ljubljana ; telefon: (061) 22 43 45

28714

številka: RM 331
Ljubljana, 4.11.1994

g. Ludvik JAMNIK

- UREDNIK -

79 Watson Ave.,
Toronto, Ontario
M6S 4E2
KANADA

številka telefaksa: 001 416 766 48 48 !!!

zadeva: Pošiljanje časopisa Slovenska država

Spoštovani gospod Jamnik,

vljudno prosim, da bi na Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je upravni organ v sestavi Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, pričeli pošiljati tudi Vaš cenjeni časopis. Preko nekaterih znancev sem že izrazil željo, da bi Urad prejemal Slovensko državo, vendar moja oziroma naša želja očitno ni bila posredovana naprej. Odločil sem se zato, da Vam sedaj našo prošnjo posredujem pisno.

Želim hkrati izrabiti tudi priložnost in Vam izreči vse svoje priznanje za neizmerno pomembno delo, ki ste je Vi in Vaši sodelavci iz Slovenskega državotvornega gibanja opravili za ohranitev, utrditev in uveljavitev ideje o demokratični in neodvisni slovenski državi. V desetletjih, ko je bila v domovini ideja slovenske neodvisnosti najbolj bogokletna in najbolj preganjana od vseh možnih, ste jo ves čas ohranjali prav Vi in vaši somišljeniki, med katere štejem tudi Franca Jezo, Branka Pistivška in druge.

Upam zato, da bo Vaše delo in delo Vaših sodelavcev od Slovenskega državotvornega gibanja in časopisa Slovenska država, prej ali slej vendarle ustrezno historično in nacionalno ovrednoteno, da boste toroj v slovenskem zgodovinskem spominu uvrščeni na mesto, ki vam absolutno pripada; na častno mesto!

3 spoštovanjem in prijaznimi pozdravi!

Rudi Merljak
Rudi MERLJAK
CVETOVALEC VLADE

To laskavo priznanje objavljamo, ne toliko v lastno zadoščenje, čeprav je skušnjava zanj tudi navzoča, ampak predvsem v zadoščenje vsem tistim tihim, zvestim in vztrajnim sodelavcem, živim in mrtvim, na vseh kontinentih, ki so dolga desetletja nesebično z ljubeznijo do ideje, sodelovali pri pisanju člankov, upravi, finančah in z moralno oporo največ pripomogli, da je list tako dolgo vztrajal (že petinštirideset let!) pri svojih sanjah.

Zavedamo se pa s ponosom, DA SMO EDINI LIST IN GIBANJE, KATEREMU SE JE URESNIČIL CILJ "VIŠARSKEGA SLOVENSTVA", pri zagovarjanju katerega smo pa naleteli na toliko nerazumevanja, nasprotovanj, zasmehovanj, sovraštva in celo groženj.

Pa to je sedaj vse pozabljeno, saj smo zmagali!

Uredništvo SLOVENSKE DRŽAVE in
predstavništvo Slovenskega državnega gibanja.

IZ DOMAČEGA TISKA

»Ne morem se spomniti...«

♦ Stane Sedlak

»I can't remember... Ne morem se spomniti...«, «*to dimno zaveso izgubljenega spomina se je dvajsetega oktobra pred skoraj petimi desetletji skrilo v daljni Aleksandriji porojeno otroče - Rudolf Hess.*

Meščanske mamice in meščanske očija nadebudni in obetavni sinko je dorasel v prvi svetovni vojni v odlikovanega častnika letalstva, v polpretekli zgodovini nemškega rajha pa firerjev namestnik, posebne vrste blazni Ikarus, znan po dvomljivem pogebu na angleška tla.

»I can't remember...« je bil zapisal, ko je strmel v tretjo točko obtožnice: »Vojni zločini... umori in trpinčenje civilnega prebivalstva... umori vojnih ujetnikov... preganjanje iz političnih in rasiističnih razlogov...«

Kako zamolko odmevajo nürnberške besede ameriškega tožilca gospoda Roberta H. Jacksona v našo današnjost in kako lepljivo se oprjemajo v židki sokrivici slovenske revolucijske kataklizme: umorov in trpinčenja civilnega prebivalstva že v začetku dvainštridesetega, umorov vojnih ujetnikov leta petinštridesetega, ko so po svetu zagajali zvonove k himnični odi zavezniške zmage, preganjanje iz političnih razlogov, preganjanje zaradi razrednih, ideoloških razlogov, raztegljivi epitheton defigurans boljševisističnih nalepk iz marksistične malhe, ki naj bi z umazano besedno čveko zaznamovali in onemogčili »razrednega sovražnika«. Je imel ugledni Amerikanez ta čas vse zločine v mislih, tudi tiste, ki so jih počenjali v majhni slovenski deželici domači rdečearmejci, in to tisti čas, ko so ameriški fantje z onstran luže odpirali vrata taborišč in strmeli nad sadovi zločina?

Stari Lord Geoffrey Lawrence, ki je

vodil nürnberški tribunal, ni ustanavljal nobenih komisij. Nobenih komisij, ki bi se jalovo ubadale z Goeringi in Rosenbergi, ki bi hodili prednje in jim razlagali o vzrokih nepočetja. Njemu in svetu je bilo jasno: dobra dvajseterica je bila tisti vrh, poniglavo uničujoča ideja vase zamaknjena nadčloveka, ki je prišel na svet, da vlada drugim. Enesdeapejevci so bili pravzrok zločina in vsa sodrga, ki je počenjla grozodejstva, jih je počenjla v njihovem imenu. Lord in njegovi prisedniki se niso ubadali z iztirjenci in patološkimi individui, ki so se z ognjem in mečem klatili po Evropi, se izživljali po kacetih nad usahlimi okostnjaki in sešli nordijskega nadčloveka, pograbilo so kolovodje.

Vseeno, nordijskega nadčloveka ali patijskega mogotca, ki si je s parolo diktature proletariata uzurpiral oblast, da narod razdeli na rdeče in bele. Zločinstvo totalitaristične ideje je pod firmo nacionalsocialistične delavske stranke vodila k istemu cilju kot komunistična partija, kjer koli je že poglala svoje marksistične zeli. Če so se po Berlinu zgledovali eni, so se po Moskvi obračali drugi in ni naključje, da so se na hrbtu španskega ljudstva znašli eni in drugi.

Lord ni stikal po brlogih, kjer bi lahko tičali vojni kriminalci, lakaji in karieristi, ki so s kljukastim križem rinili na položaje, zagrabili je združbo ideoloških norcev, ki so dajali povelja in napihovali idejnost, ki je sužnjila svet. Ta združba je vedela, kaj se dogaja v Buchenwaldu, vedela je, kje je Dachau, tako kot vedo vsi naši revolucionarji, kjer leži Rog, kaj se tam ti in oni počenjali, vedo vsi stari in prekaljeni podtalneži in vsi današnji diplomanti, ki so izšli iz šol svojih očetov in svojih stricev. Vse vedo.

Vedo, da je bila revolucija, ker so jo sami zažgali, vedo, kaj so v njej počenjali, vedo, zakaj so to počenjali. Ves ta: »ne morem se spomniti« je zanje kot za Hessa prozorna dimna zavesa in vse nevedenje je stil, ki ga je bila nürnberška dvorana do stropa polna. En za drugo so enesdeapejevske pošasti govorile isti brezoblični in nevedni jezik, kot ga govore vsi idejni očetje zločina, pa naj brusijo bodala pod kljukami črnega križa, srpa ali kladiva.

Na dvestopetpedeseti strani »Nürnberškega dnevnika« G. M. Gilberta je zapisano pričanje nekega očividca, ki pravi med drugim: »Teno stisnjeni drug ob drugem so ležali nakopičeni ljudje, tako da je bilo videti le glave. S skoraj vseh glav je curljala kri po ramenih. Nekateri ustreljeni so se še premikali. Posamezniki so dvigali roke in obračali glave, želeč pokazati, da so še živi. Jama je bila polna že do treh četrtin. Po moji sodbi je ležalo v njej približno tisoč ljudi.

Pogledal sem, kje so strelci. Esesovec je sedel na robu ožje stranice jame na zemlji, noge so visele v jamo, na kolenih je imel brzostrelko in je kadil cigareto. Popolnoma nagi ljudje so stopali v jamo po stopnicah, izkopanih v ilovnato steno, se spotali ob glavah ležečih vse do kraja, ki ga je odkazal esesovec.

Legli so zraven mrtvih ali obstreljenih ljudi, nekateri so gladili tiste, ki so še živeli in jim tiho prigovarjali. Potem sem slišali vrsto strellov. Pogledal sem v jamo in videl, kako so telesa vzdrhtevala in glave nepremično ležale na trupih pred njimi. S tilnikov je tekla kri...«

Kje je stal ta nemški vojak, ki je vse to videl? V Auschwitzu ali ob robu brezen kočevskih host? Je razlikoval uniforme esesovcev in slovenskih knojevcev, se mu je zdelo, da jih je bilo res samo tisoč, da jih ni bilo dvajset, petnajst tisoč, če je štel kamione in vagonne na poti v Rog? Bilo jih je nemara dvajset, trideset tisoč, če bi stal ob tankovskih jarkih, breznihih in rovih, jaških, kjer so včasih »knapi« v znoju kopali črnega.

Ob pričanju očividca pravi G. M. Gilbert v svoji knjigi: »... je bil Kaltenbrunnerjev obraz nepremičen, Saucel si je brisal čelo; Fritsche je bil blede in si je grizel ustnice. Goering se je zdel utrujen, glavo je naslanjal na dlani ter se vznemirjeno presedel na klopi. Von Schirach je nasršil obrvi in se ni zganil...« Srh jih je spreletaval, čeprav niso bili zraven, niso stali ob jamah in niso streljali, niso bili očividci, bili pa so profano spočetje totalitarističnega embrija, ki se je razvil v očlovečeno hudodelstvo dvajsetega veka. Bili so začetek in pobuda zločina. Niso našli besed hipokrizije kot po dejanjih sorodni iz naše srede, ki

so blebetali o »strateških« razlogih bojda ogrožene Jugoslavije in so zato ujetnike, ki bi naj bili lahko novi borci, preprosto potolkli in postrelili! Predstavljajte si zemljani, da bi Angloamerikanci, da bi se izognili gneči zajetih in stroškom prehrane, ujetnike pometal v jaške Porenja ali jih s prestreljenimi tilniki zmetali v Seino in Ren! In ta ogabna hipokrizija nadaljuje s frazami o ekoloških problemih in smradu, ki ga je bilo treba odpraviti, ko so s svojim strahotnim jezikom spregovorile plitke zagrebne okoli Ljubljane, imenovane mesto heroja!

Stari Lord Geoffrey Lawrence se je bil zmotil, ko je štel gospode po klopih in je ob številki enaindvajset končal svoj kriminalni seznam. Ni bil opazil senc, ki so se motovile okoli dvorane, ne da bi jih Pravica mogla poriniti med sedeče krvnike. Šel je po stopinjah enega samega »izma«, najbolj vidnega v štirih letih vojne, medtem ko se mu je oni drugi, zakamufiran s prevečano titovščino in domovinskimi rdečearmejci na ruševinah Berlina izmaknil izpred oči. Morda naglušen ni bil slišal kričanja in strellov iz Kočevja, ne pijanega vriskanja Dubajica in slovenskih pomagačev, ki so si na blejskih bregih z litri žganja spirali krvava grla.

»Ne morem se spomniti«, je jecljavo in s potlačenimi črkami zabeležil Rudolf Hess in to potuhnjeno in s strahopetnostjo prepojeno parolo ponavljajo vsi ostanki Hessovega rodu, vsi načrtovalci in strategji totalitarističnih ideoloških svetov, ki so jih razni Hitlerji, Stalini in duceji, Ceauseccuji, Enverji Hoxhe, Titi, Miloševići in kardeljanski revolucionarji iz »baze 20« gradili na kosteh pobitih soljudi drugačnih misli.

Paberkovanje komisij, ki se kot Smrekarjeve karikature obešajo za pete po celotni srenji znanega zločina in njegovih načrtovalcev, je za Molierov komediantski oder in zalitev za pametne ljudi, ki se v komisiji ubadajo z meglo in pokvarjenostjo. Prezaraščena je džungla in ni ga princa, ki bi razsekal trnjevinjo, ki skriva zastrupljeno pravično dekle.

Bilo je skoraj pred petdesetimi leti, ko se je zgodil Zločin. Petletka še ni mimo, odkar so bojevnik uresničili

voljo plebiscita. Nad pokrajino so odprli nebo in po deželi razobesili nove zastave. Po hiši pa je ostalo vse po starem. Piandure, ki so poprej zapravljale grunt, so ostale po kamrah in frakeljce poskrile za stenami postelj. Da bi družina ne videla, ga srebljejo na noč, načrtujejo in kujejo ponoči. Noči so vajeni še iz starih časov.

Dobra štiri desetletja so mimo, dovolj časa, da se pleve in osat razrasteta in da z ozare polja ni več videti. Pražani so bili modri, dovolj zgodaj so Vaclav in njegovi razsušili kalužo in se ubranili komarjev, ki so z Gotwaldi zastrupljali Vltavo in Hradčane.

Mi, mi živimo in se gibljemo med nadomestki, nadomestki za vse, kar bi moralo biti pristno in izvorno. Od bavconske pravičnosti do ustanov, ki naj bi vzdrževale red in jamčile demokratičnost in strpnost. Živimo v absurdu, ko se je volk spokornik prijavil v tamar za pastirja, da bi čuval čredo ovac. Dežela je polna »Tujcev« in »Kuge«, če bi se zatekal h Camusu. Živimo z napačnimi imeni za prave stvari in oblastniškimi naslovi, postavljenimi na glavo. Mnogo je izprijenega, nagačenega s hinavščino, s politiko priletnosti in zahrbtništva. Globoke so korenine...

Z besedo popolne suhoparnosti, laporske suhote in brezmejne prozaičnosti, daleč kakršni koli obliki, četudi po žličkah, hranjenje idolatrije, vezane na ne vem kakšno osebo ali osebnost, bi se rešne poti iz kantorske politične strategije mogel oprjeti ob renesansi »slovenske pomladi«, ki bi omaterializirana z volilno voljo dobršnega dela ljudstva lahko z dejanji spregovorila v novem, za vse razumljivem jeziku. Taka aktualna političnostrateška alternativa pa zahteva, morda banalno rečeno, dekanizacijo slovenske družbe, njeno obnovljeno demokratično držo v ad exemplum predlagano rejanševizacijo prezračene slovenskega parlamentarizma po Adenauerjevem vzoru in duhu Tomaša Garriguea Masaryka.

Slej ko prej zaradi preživelih predstavnikov rodu »ne morem se spomniti« obdobje polarizacije v slovenski družbi še ni prevzeto in še nekaj časa ne bo mimo. Samo velekonsenz vseh protijakobincev lahko uresniči drugi in pomembnejši del slovenskega plebiscita. Vloga trenutno tavajoče krščanske demokracije pa je na tej obnovitveni poti odločilnega pomena.

Ponatis iz Slovenca, 29. okt. 1994

Slovenska ljudska stranka razrešila glavnega tajnika stranke Francija Feltrina

Srbi hoteli kupiti stranko

Ljubljana — Slovenska ljudska stranka je v četrtek odstavila svojega glavnega tajnika Francija Feltrina. Na večerajšnji tiskovni konferenci je Marjan Podobnik dejal, da so proti Feltrinu morali ukrepati, saj je poskušal stranko zapeljati v politično skrajno problematične vode.

Nobena skrivnost ni, da se je stranka na parlamentarnih volitvah leta 1992 zelo zadolžila. Očitno so to hoteli nekateri krogi izrabiti. Največje zanimanje je pokazal tako imenovani srbski lobi v Sloveniji, ki je (kot smo izvedeli iz zanesljivih virov) stranki sprva ponudil 300.000 mark, hitro za prvo ponudbo 700.000 mark, na koncu pa celo milijon mark. Pri tem je opozarjal naj se nihče ne zanima, od kod denar. Za pritiu slugo je zahteval eno od mest v izvršilnem odboru stranke ter eno mesto v odboru, ki skrbi za denarno poslovanje stranke. Še

posebej zadnje bi bilo skrajno občutljivo, saj ima v odboru vsak član pravico do veta. Očitno je srbski lobi hotel stranko kupiti, ta pa bi se morala odreči svojim stališčem glede problematike državljanstev. Kot je razbrati iz jaraščanja vsote, se vrh stranke na te »privlačne ponudbe« ni odzival, pred približno mesecem dni pa je pogovore o tej temi dokončno pretrgal. S tem se ni mogel sprizniti glavni tajnik stranke, ki ga je očitno denarno stanje (zadolženost) stranke zelo skrbelo. Prihajalo je celo do nastopov proti predsedniku stranke. Na novinarski konferenci je predsednik stranke Marjan Podobnik dejal, da je bilo doslej že več poskusov, da bi jih »kupili«, vendar tem izvirni (čeprav bi jih marsikdo sprejel) niso nasedali. Tudi tokrat niso nasedli, težava je bila le v tem, da se je eden od vodilnih ljudi stranke za takšno rešitev ogrel. I. Z.

Pojasnilo o odstopu glavnega tajnika SLS

V zvezi z odstopom gospoda Feltrina so se v medijih pojavile različne informacije in komentarji, zato naj na kratko pojasnim zakaj gre pri tem.

Gospod Franci Feltrin je bil kot glavni tajnik tudi odgovoren za strankine finance. Ker ima stranka od zadnjih državnoborskih volitev še dolgove, je urejanje teh zadev posebej občutljiva zadeva.

Skupina anonimnih ljudi, ki se Izvršilnemu odboru stranke ni želela predstaviti, je gospodu Franciju Feltrinu ponudila pomoč pri reševanju finančnih zadev stranke. Pri tem so se sklicevali tudi na dobre zveze s srbskim lobijem v Sloveniji, zahtevali vpliv na politiko Slovenske ljudske stranke, še posebej v zvezi z državljanstvom, ter pregled in odločanje o strankinih finančnih zadevah.

Izvršilni odbor Slovenske ljudske stranke je zavrnil tako »ponudbo« in glavnemu tajniku gospodu Franciju Feltrinu prepovedal stike z omenjeno skupino. Žal g. Feltrin ni sprejel te odločitve in je vztrajal, da gre za ljudi, ki so vredni zaupanja in bi stranki želeli pomagati. Zaradi teh razhajanj med IO in predsednikom Marjanom Podobnikom na eni ter glavnim tajnikom Francijem Feltrinom na drugi strani je prišla zadeva pred častno razsodišče. Na seji častnega razsodišča je g. Feltrin odstopil. Gospodu Feltrinu nihče ni očital zlonamernosti, žal pa ni bil pripravljen sprejeti stališč Izvršilnega odbora Slovenske ljudske stranke.

Predsednik Glavnega odbora SLS
Dr. FRANC ZAGOŽEN

O zadevi Francija Feltrina, glavnega tajnika SLS, imamo pri S.D. naslednje mnenje:

Kopijo dopisa "Srbi hoteli kupiti stranko", ki nam ga je poslal neki Top GM, nepodpisanec iz Toronta, z očitnim namenom pokazati s prstom, da korupcija cvete tudi pri SLS, ne samo pri drugih strankah, objavljamo, skupno z odgovorom stranke SLS. Iz tega odgovora je razvidno, da ta stranka ne tolerira korupcije in podkupovanja. Pošteno je priznala napako, ki jo je povzročil g. Feltrin, čeprav "bona fide" in od njega zahtevala odstop od glavnega tajništva. Druge stranke bi verjetno tak neljubi dogodek zamolčale, ali celo prikrile.

Želeli bi, da bi tako značajno zadržanje vodstva SLS posnemale tudi druge stranke! Ured. S.D.

ZAHVALA

SLOVENSKA DRŽAVA
Gospod
Ludvik Jamnik
Toronto

28. oktober 1994

SDSS

SOCIALDEMOKRATSKA
STRANKA SLOVENIJE
SOCIAL DEMOCRATIC PARTY OF SLOVENIA

Spoštovani gospod Jamnik,
spoštovane bralke in bralci Slovenske države,
spoštovane Slovenke in Slovenci v Kanadi!

Dobre želje in iskreno zaupanje, ki sem ga bil deležen na vsakem koraku v času mojega obiska v Kanadi, me spremlja tudi zdaj, ko sem že več kot teden dni doma. Na številnih srečanjih pred lokalnimi volitvami, ki bodo 4. decembra, Slovenkam in Slovincem pripovedujem, kako prisrčni in dobri ljudje živijo v Kanadi in kako iskrena je njihova skrb za vse, kar se v Sloveniji dogaja. Najlepša hvala vsem, ki ste pripravili moj obisk v Kanadi, iskrena hvala za vse izrečene dobre želje in zaupanje. Obljubim, da si bom še naprej prizadeval za zmago resnice in demokratičen razvoj naše domovine.

Janez Janša
Predsednik SDSS

Komenskega 11
61000 Ljubljana

tel. +38(0)61-314-086

fax. +38(0)61-314-086

GINSENG

1994

ODLIČNA KVALITETA
5 LETNEGA PRIDELKA
NA RAZPOLAGO.

ZA INFORMACIJE IN NAROČILA:
MUSKOKA GINSENG FARM
16 NORTHFIELD ROAD,
SCARBOROUGH, ONTARIO, CANADA
M1G 2H4
TEL. & FAX (416) 439-8387

PISMA IZ DOMOVINE

LEPOTA ŽIVLJENJA JE V MEDSEBOJNI LJUBEZNI IN POMOČI Planinko

"Divide et Impera" politika se nadaljuje na Balkanu
Profesor Jurica Grakalic

Naslednje so odlomki iz pisma gospoda Grakalica, profesorja glasbene umetnosti, vodja okteta "Orlica" ter zborovodja in vilončelist na gimnaziji v Brežicah. Istočasno je tudi dirigent evropskih koncertov ter sodelavec SLOVENSKE DRŽAVE.

Hčerka Ivana je študentka katoliške Duquesne University v Pittsburghu - USA.

Komunisti so, žal, še vedno na oblasti. Spremenili so samo barve ali stranko, a ljudje jim slepo verjamejo in opozicija še ni mogla priti do izraza. Mogoče je vse to posledica 50 letne otopelosti in nedelavnosti, posebej zato, ker človek ni imel možnosti odločati. Isto podjetje, ki je bilo nekoč rentabilno, s solidnimi programi, vse razprodano nekaj let v naprej, je naenkrat pred krahom, programi opuščeni, delavci na cesti - kupi ga prejšnji direktor za majhne denarje. Postaviš si enostavno vprašanje: Kje, kako in kedaj je dotična oseba zaslužila toliko denarja, da kupi "bivše podjetje", nažene delavce, ker jih toliko ne rabi, razproda stroje, ko vemo, da so nešteto krat prav delavci proizvajali sredstva za graditev tovarn, nakup strojev, modernizacijo itd.

Enostavno vsega tega ne razumem in se mi vse skupaj gabi tako, da bi, kot Paul Gauguin (1848 - 1903) odšel na pusti otok in pozabil na vse. Zato poskušam poiskati rešitev v glasbi in njeni lepoti (poslušam Bachove Angleške svite in Chopina), ki sega do najbolj skritih kotičkov srca, je čista izvirna voda, neobremenjena, in če jo izvajajo otroci, neobremenjeni z lažmi, nepokvarjeni, je tem lepša in plemenitejša.

Vse to je predvideval moj oče, a mlad tega nisem razumel. Pred mnogimi leti sem se z njim sprl, češ, da to ne more biti res, saj sedimo v istih klopih v šoli, hodimo v iste razrede, nikoli ne sprašujemo, kdo si in od kod si itd. Šele na univerzi so se mi začele odpirati oči, ko sem dozoreval, bil že poročen, imel diplomu za sabo, vendar me je UDBA spremljala kot zvesta mati in onemogočala na vsakem koraku. Razmišljal sem, da bi z družino odšel v tujino, vendar sem se odločil, da se bom boril. Kajti odhod zavednih ljudi so vzpodbujali, saj se te bomo znebili in ne boš več tujec v družbi.

Sedaj, po 30-tih letih dela marsikaj analiziram, poskušam ugotoviti, kaj sem naredil v tem času, ali sem po padcu komunizma res dočakal demokracijo in svobodo, poštenost, odkritost in podobno? Ne vem. Čas bo pokazal, kje smo in kako se nam bo godilo v bodočnosti.

"Bratje" Srbi pa se požvižgajo na celi svet in slepomišijo po mili volji. A svet jim verjame, upa v mir, ki

ga bodo ustvarili Srbi. A tisto, da trpijo milijoni ljudi, da so stotisoče izgnani in pobili, razbili družine (Ali ni leto 1994 leto družine?), hiše, naselja, tovarne, okupirali tuje teritorije, pokradli na barbarski način vse imetje in premoženje celih pokrajin?... Ne, to ni res, to so laži, oni so miroljuben narod, božji narod (Ali ni bil Atila tudi božji človek?), Milošević je tudi miroljuben, pa Karadžić in ostalo bratsvo z generalom Mladicom na čelu.

Človek, če bi saj bil podoben živali, ne bi nikoli počel kaj takega, kaj se sedaj godi na res krvavem Balkanu!

Kako ustaviti ta ekspresni vlak, ki mu pravimo danes apokalipsa, ki nima 4 jezdecev, ampak na tisoče privržencev. Srbija je dosedaj ostala nekaznovana in mislim, da bo tako tudi ostalo, ker Evropo in Velike sile Balkan malo zanima, ker nima podzemskih zakladov. Srbi so pokazali, da imajo voljo, pretijo vsemu svetu in svet se boji strašanske Scile in Karibde, ki lahko ukazuje in kaznuje. Nekatere države evropske skupnosti odločajo o usodi, o mejah, o ustavi, o sprejemu v isto skupnost, o državnosti itd. Ne vem, če je to demokracija zahodnega tipa, ali pa je to vmešavanje v notranje zadeve in interese posamezne države, ker če ti lahko drugi uravnava tvoj lastni stroj družbe, to je zame diktatura, nesramna in zahrbtna, ker ti niso dovolili z zakonitimi sredstvi in pomočjo, da bi se branil pred sovražnikom. Celo še več: onemogočali so te na vsakem koraku, prepovedali uvoz orožja, da bi se branil in če si si obdržal kakšen košček zemlje s pravično borbo, si bil takoj razglašen za napadalca! Bog ne daj, da bi si Hrvatje obdržali kakšen košček okupirane domovine, to se ne sme delati, to ni humano, ker so pregnanci itak ne bodo nikoli več vrnili na svoja ognjišča, saj ognjišča ni več, pokopališča in cerkve so "zravnana z zemljo", a tisti, ki so trmasto ostali (stari in onemogli), so ali pobiti, ali počasi umirajo od žalosti, lakote, brez upanja, brez izhoda, brez kakršnekoli bodočnosti, brez pogleda, vsajenega v košček svojega neba, brez imen, brez zadnjega počivališča, brez svojcev, brez sledu - torei ostane nič! Tukaj te ni, ni nobenega znaka o tvojem prejšnjem, sedanjem in bodočem življenju, tukaj živimo mi, to je "naša nova domovina - republika srbska". To je sedaj naše in bo ostalo vekomaj. In kje je sedaj Antemurale Christianitatis, ali pa je mogoče postalo Antemurale Antichristianitatis? Ali sploh lahko govorimo o zahodnoevropski kulturi, ker ne vidim razlike med njo in barbarstvom, in ali ni imel Pilat prav, ko je dal križati Jezusa namesto Barabe? Mogoče je namenoma pustil zlo, s katerim naj se človeštvo skozi vekove bori, da bi dokazalo, da so naredili usodno napako, in napake se vrstijo druga za drugo, ljudstva krvavijo tisočletja, a Jezus, križan zaradi človeka in njegove zlobe, še zmiraj razpet na Golgoti, gleda, kaj se dogaja in vse registrira.

Evropa pa spokojno spi z ostalim svetom vred. NATO žuga kot stari ata ljubemu vnučku, a poredni vnuček dela s starim očetom, kar hoče: razbija mu inventar, uničuje imovino, puli mu lase, ga brca, izbija mu zobe, a dedek

smehljaje sprejema vnučkovo obnašanje in pravi, da ga je treba razumeti, prepričati v pogovoru, da to, kar dela, ni prav, da to delajo samo poredni fantki, on pa je priden ljubi dedkov vnuček. Bog ne daj, da bi ga kdo oštel, opozoril, kaznoval, saj ga bo enkrat ta nagajivost minila.

Po srbski mentaliteti pa sredstva za dosego cilja niso važna, niso pomembna, so vsedovoljena. Po načelu: "Might makes Right" lahko slehernega človeka uničijo - ostal bo le lunin obzor s kraterji in kraterji v človeških dušah.

UBI CARITAS ET AMOR - IBI DEUS EST

Kako nasprotje vsega tega je bil obisk Svetega Očeta meseca septembra v Zagrebu, ki je bil organiziran brez kakršnegakoli incidenta, kjer so ljudje z vseh strani sveta pokazali ljubezen, vero in upanje v njegove besede. Mislim, da je tudi marsikateri ateist (ateisti v resnici ne eksistirajo - tisti, ki pravi, da ne veruje v Boga, že s tem prizna, da je Bog!) lahko doživel to veličastno srečanje z božjim namestnikom, s človekom globokih kontemplativnih meditacij, početij in misli, blaženega pogleda in rok, katere želijo objeti ves svet in pokazati božjo pot, pot pravičnosti, miru, spoštovanja in ljubezni. Enostavno se vprašaj ali je človek tega vreden, ali je to zaslužil z ozirom na to, kaj vse počne? In kakšna grozodejstva je sposoben narediti!

15. oktobra pred 16. leti je bil izbran v Sikstinski kapeli škof Wojtila za papeža. Z božjo previdnostjo se je v Vatikanu pojavil beli dim, ki je naznanil največjega papeža v zgodovini, intelektualca "non plus ultra", s pogledom Erazma Rotterdamskega, ki ne išče med zvezdami, pač pa tukaj na našem planetu, ki mu pravimo zemlja, tej mali pikici v brezkončnem vesoljstvu. Izbrali so osebo za katero marsikateri niso verjeli, da bo sposobna kaj narediti - in kako so se uštelili! Motilo jih je, da je Slovan, vendar je ta skromni človek v kratkem pokazal, kdo je in kaj zmore, tako, da je pobral simpatije vsega sveta kot enkratni namestnik Sv. Petra, takšen, da si ga sam Sv. Peter ne bi mogel boljšega izbrati! (Kdo ve, če ni bil tudi Sv. Peter Slovan?)

Poškodovan po operaciji kolka, trpeč od bolečine, je pristal na hrvatska tla, poljubil zemljo in jo blagoslovil z vsemi ljudmi vred, v nagovoru pa pozdravil vse narode Balkana in jih pozval k strpnosti in miru, ljubezni in sožitju. Po veličastnem mimohodu, ki ga je spremljal od letališča do nadškofijskega dvora, se je odpravil k sveti maši v katedralo. Skromnejše in krajše, vendar veličastnejše in uspešnejše kot je pričakoval v tem zgodovinskem dogodku ob 900-ti obletnici zagrebške nadškofije in 900-te obletnice mesta Zagreb.

Evharistično slavje na zagrebškem hipodromu, kjer je bilo 1.000.000 vernikov, je bil dogodek zase, dokaz skoraj tisočletne prisotnosti kristjanstva na teh prostorih, dokler je popolna tišina za časa maše dokazovala globoko vero ljudstva, spoštovanje do Svetega Očeta, radost, je med

dalje na str. 10

PISMA IZ DOMOVINE

nadaljevanje s str. 9

nami, in ob njegovih besedah upanje, da bodo prišli boljši časi za ta nesrečni Balkan. Veliki napisi z Očetovo sliko in tekstom "Papež je z vami" ter z geslom kardinala Alojzija Stepinca "V Tebe, Gospod, verujem" so bili povsod ob avtocestah, v trgovinah, na hišah itd.

Petrov naslednik se je srečal z državnim vodstvom, z vsemi hrvaškimi in bosansko-hercegovskimi škofi, duhovniki, duhovniškimi skupnostmi, kot tudi z mnogimi, katere je bilo potrebno potolažiti, z njimi se pogovoriti in z vsemi tistimi s katerimi je treba poiskati pot v bodočnost na teh prostorih. Obrnil se je k izgnanim, bolnim, drugim verskim skupnostim in narodom bivše Jugoslavije in vsem posvetil pozornost s svojo besedo, jih blagoslovil in vlil upanje v njih srca. Spomnil se je Vukovarja, Dubrovnika in vseh, ki so ga prosili, da bi Sveti Sedež priznal Republiko Hrvatsko, kot tudi vseh, ki so ga prosili, da bi prišel na pastoralni obisk na Hrvatsko, vseh, ki so v tem obisku videli upanje v bodočnost miru in človeka dostojno življenje, vsakega katoličana na teh ozemljih. Upati in slediti pot miru tudi v vojni, ponižanim, bolnim in pregnanim vrniti vero in dostojanstvo, poklicati neverne k veri, verne na žrtev, poklicati vse na enotnost v Kristusu ter z mirom v sebi v teh nemirnih časih.

To so bila sporočila, ki jih je Ivan Pavel II. prinesel in pustil ob svojem obisku na Hrvaškem. A to bodočnost nosimo ljudje, ki smo Papeža pričakovali, ki smo se z njim srečali in vsi tisti, ki so ga slišali, ljudje, ki jih je prepoznal kot naslednike in sinove, utelešene v trpljenju in veri kardinala Alojzija Stepinca. Prav Stepinčevo ime je bilo deležno posebne pozornosti domače in svetovne javnosti, kar je Sveti Oče posebej poudaril v molitvi na njegovem grobu v katedrali, vedoč, da je ta mož bil simbol svobode, vere in dostojanstva vseh katoličanov sveta, mož, ki ni klonil duhu komunizma, ki se ni odrekel vere in s kakšnim lažnim priznanjem bil pomiloščen, pač pa je bil izgnan v Krašic na obromkih Gorjancev, kjer je v osamelosti, kontemplaciji in ob redkih obiskih umrl. (Obiski so bili prepovedani in zelo tvegani.)

Bil je najmlajši kardinal v zgodovini Cerkve, spoštovan in cenjen, simbol hrvaškega in slovenskega naroda, borec za pravičnost, vero in svobodo.

Ob papeževem obisku so natisnili znamko "Pastoralni obisk Svetega Očeta Ivana Pavla II. v Zagrebu in Hrvaški", telefonsko kartico s sliko Svetega Očeta, odprli so razstavo "Krščanska umetnost na poštinih znamkah", v muzeju Mimara je odprta razstava, ki govori o preteklosti zagrebške nadškofije in njenih 900 let.

To bi bila reminiscenca 10. in 11. septembra 1994, reminiscenca srečanja, katerega se bomo spominjali, kot se ga bodo spominjali tudi tisti, ki tega srečanja niso želeli.

Žal, moram pa povedati, da TV Slovenija ni prenašala tega zgodovinskega dogodka, pač pa je v poročilih to samo omenila. Upam, da nam bo to naš nadškof dr. Alojzij Šuštar razložil.

Na dan Vseh Svetih bom imel nastope na pokopališčih (Komemoracije). Spomnil se bom vseh dobrih in dragih ljudi, sorodnikov, prijateljev, sosedov, ki jih več ni med živimi, predvsem pa tistih, ki so dali svoja življenja v borbi za svetlejšo bodočnost naših Cankarjevih "Nebes pod Triglavom". Želim tudi vsem sodelavcem SLOVENSKE DRŽAVE in nje bralcem lepe praznike in v Vašem imenu bom prižgal svečo kjerkoli v Sloveniji, svečo, ki bo nosila vaše misli in želje čez ocean in nazaj do srca.

Prisrčno Vaš Jurica Grakalic s soprogo
in sinom Marinom.
Brežice, 25. oktobra 1994

Pismo iz "razcefrane" Slovenije:

..... Mi tukajle pričakujemo za prihodnje leto silovite izbruhe komunističnega zmagošlavja. Vrstile se bodo slovesnosti skozi celo leto, veliko bo pompa, veliko povablencev: prihajali bodo zavezniki in si častitali za to, da so pol Evrope spravili pod boljševiski jarem. Kaj naj napravimo mi? Nimamo ne ljudi, ne denarja. Naši ležijo v Rogu, to, kar je ostalo, je ostanek ostanka. A komunistov to ne moti in našega javnega mnenja tudi ne, ker je že zdavnaj vse degeniriralo. Naše javno mnenje zastopa nazore, ki jih je prejšnji večer nalila vanj televizija. Tako ga je mogoče od dneva do dneva natanko programirati..... A nekaj bomo vendarle naredili. Kočevski Rog 1955 mora biti nekaj posebnega, radi bi porredili simpozij o revolucionarni semantiki, treba je postaviti velik večer v Cankarjevem domu. Čeprav smo že vsi na robu - old men waiting for rain, kot bi rekel Eliot - se bomo za to leto že še potrudili.....

J.S

OBISK KOMORNEGA ZBORA "AVE"
V TORONTU

Sredi oktobra nas je obiskal komorni zbor AVE iz Ljubljane. Že pred letom in pol smo se o tem obisku pogovarjali z Boštjanom Kocmurjem, predsednikom SLOVENIJE V SVETU, kako organizirati turnejo tega zbora po severni Ameriki. Ameriški in Kanadski-slovenski Svet sta to odgovornost prevzela in začela z rezervacijami dvoran že v začetku leta.

Načrt tega obiska naj bi bil trojen: 1. Zbor AVE bo kulturno doživetje vseh Slovencev, 2. predstavili bomo javnosti Slovenijo s kulturnega vidika, 3. zbor AVE bo imel priliko predstave in izmenjave s tukajšnjimi zbori.

Že mesec pred prihodom smo seznanjali slovensko javnost, da bo zbor nastopal v vseh slovenskih cerkvenih dvorinah: pri sv. Gregoriju v Hamiltonu, pri Mariji Pomagaj v Torontu in pri Brezmadežni v Novem Torontu. Uspelo nam je napolniti vse dvorane, poslušalci so bili navdušeni nad dobro izbranim programom in kvalitetnim petjem pod vodstvom Andraža Hauptmana, ki zbor uspešno vodi že deset let. Pri mašah in koncertih so bila njihova izvajanja sprejeta z velikim navdušenjem.

Pri kanadski javnosti pa smo predstavili zbor AVE, kot profesionalce z mnogimi odličji na torontski univerzi (Walter Hall). Uprava univerze nam je častitala, da se je toliko poslušalcev udeležilo tega Kanadčanom nepoznanega zbora. Glasbeno izobraženi udeleženci so stoji nagradili naše pevce z dolgotrajnim ploskanjem. Opazili smo nekatere dirigente in posamezne pevce, ki so

se pohvalno izražali o zboru. Zanimali so se, kako navezati stike s Slovenijo in kako bi tudi oni imeli priliko tam gostovati. Nekateri od teh pevcev so v Ljubljani že nastopali.

Zbor AVE je bil tudi gost v katedrali sv. Mihaela. Monsinjur Armstrong je zbor pozdravil in ga predstavil pevski šoli sv. Mihaela (okrog 400 dijakov), ki so imeli ravno na ta dan mašo za pokojnega ustanovitelja te šole. Dejal je med drugim: "Predstavljam vam zbor AVE iz Slovenije, od koder izhaja naš nadškof dr. Alojzij Ambrožič, ki je trenutno v Rimu." Maše se je udeležilo tudi več Slovencev in ko je zbor odpel KYRIE ELEISON, ki je mogočno odmeval, nam je bilo žal, da ni bilo med nami našega nadpastirja.

V tem kratkem času, ko smo imeli pevce med nami, je bil spored zelo pester: bili so na televiziji, predstavili so jih na radiju, Metro Hall, ogledali in zapeli so v koncertni dvorani ROY THOMPSON HALL, obiskali so starostni dom Lipa in, sveda, obiskali najvišji stolp na svetu CN TOWER.

Ob tej priliki se še enkrat vsem, ki ste k uspehu tega obiska kakorkoli pripomogli, prav iskreno zahvalim. Andražu Hauptmanu in pevcem AVE pa želim še v bodoče veliko uspehov. Upamo pa, če bo SLOVENIJA V SVETU organizirala koncert tudi v Argentini, da se jim bomo pridružili tudi Slovenci iz severne Amerike.

Ema Pogačar

DNEVNIK

Prvega urednika
SLOVENSKE DRŽAVE

OJ HIŠICA OČETOVA.....

Na prošnjo štajerskih rodoljubov začinjamo objavljati osebni dnevnik g. Mirka Geratiča, prvega urednika SLOVENSKE DRŽAVE, neuklonljivega in neutrudljivega glasnika Slovenskega državnega gibanja. Uredništvo S.D.

Lepe so Slovenske gorice. Dobrotna Očetova roka jih je bogato okrasila z mičnimi gozdovi, zelenimi travniki, rodovitnimi polji, bogatimi sadonosniki pa s številnimi hribčki, na katerih je vsajena žlahtna roža Slovenskih goric - vinska trta.

Če gledaš iz Pohorja doli proti Prelekiji, se ti zdi, da vidiš valovito morje. Prelestni morski valovi so obstali, okameneli in na njih so vzklili zeleni gozdovi, zlatorumene gorice, na njih vrhovih so zablestele bele cerkve, v dolinah pa se vijejo bele ceste, potoki in rečice. Vmes pa stoje prijazne vasice, naselja in trgi.

Če vzameš v roko mapo in slediš imenom krajev in vasi, se boš čudil. Pokrajina svetnikov: Sv. Jurij v Slovenskih goricah, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Trojica, Sv. Bolfank, Sv. Lenart, Sv. Anton, Sv. Benedikt, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Trije Kralji, Sv. Rupert, Sv. Barbara, Sv. Ilj, Sv. Jakob, Sv. Marjeta, Marija Snežna.... To so sedeži župnij in občin.

Komunistični režim je seveda ta svetniška imena odpravil in nadomestil z novimi, ki pa ne vlečejo.

Nekaj krajev ima pa pristno slovanska imena. Tako npr. Očeslavci, Okoslavci, Radgona, Ivanjci, Ivanjševci. To spominja na stare slovanske zadruge. Starešina zadruga je bil Očeslav, zadruga se je imenovala po njem, sčasoma je dobilo to ime tudi naselje.

Če se pelješ po okrajni cesti iz Maribora proti Radgoni, se pri Ivanjcih, kjer je tudi pošta, odcepi cesta proti severu. Skozi velike graščinske gozdove prideš v naselje NEGOVA. Ni veliko naselje. Šteje le kakih 40 hiš. Prvo kar ti pade v oči, je velik grad. Pravzaprav sta dva. Novi in stari grad. Okrog obzidje. Grad je bil lastnina čeških, nemških grofov von Trautmansdorfov. Prav blizu grada stoji mična cerkev posvečena Marijinemu rojstvu. Župnišče se skriva pod cerkvijo. Na zapadni strani sta nova in stara šola. Stara je sedaj stanovanje učiteljstva. V bivšo kaplanijo pa se je preselila občinska uprava. Dve gostilni in dve trgovini zadostujeta za to naselje.

Ce se pelješ po že preje omenjeni cesti, ali če prideš od zapadne strani, ni sile. Prav zložno se pripelješ po skoraj ravni, nekoliko vzpeti cesti. Toda vzhodna in severna pot je precej strma. Negova leži na precej visokem hribu.

Župnija šteje okrog 1400 duš. Ima samo enega duhovnika. Le nekaj časa sta bila dva. Upokojeni kaplan Karel Vitmajer, negovski rojak, je svoja stara leta preživel pri Negovi in pomagal v dušnem pastirstvu.

Župnija nima skoraj nikakega posestva. Nekaj skromnih njivic leži tako strmo, da jih morajo z dolgimi rekopati. Pač pa je imela nekaj lepih vinogradov. Toda kljub temu v fari ni bilo kakih večjih nabirk.

Kake pol ure proti severozapadu leži naselje Negovski vrh. Negovski vrh je meja okraja, občine in župnije. Hiše so raztresene in se vrstijo desno in levo na pobočju. Ob vznožju vrha stoji danes dovolj prostorna hiša in

gospodarsko poslopje. Hišna številka je 65. Tukaj je moj rojstni dom.

Ob času, ko so me Rojenice pustile za spomin očetu in materi, ni bilo tako. Hišica je bila skromna, deloma zidana, deloma lesena. Tudi gospodarsko poslopje je bilo pod isto streho, ki je bila seveda slamnata.

Oče je bil zelo gospodarski človek. Znal je dobro izrabiti vsako priliko. Tekom let je popolnoma spremenil hišo. Sezidal je novo gospodarsko poslopje, prenovil hišo, pokril z opeko, dokupil še nekaj zemlje. Med prvo vojno je požar uničil v soseščini dvoje hiš. Lastnika sta kasneje prodala posestvi, ki ju je kupil moj oče. Na prostoru, kjer je preje stala bajta Janeza Kranarja, je dal zgraditi lepo zidano hišo, poleg nje pa gospodarsko poslopje. Na prostoru, kjer je preje stala hiša sosedja, po domače Štamicarja, je dal postaviti pozneje lično kapelo, ki je bila leta 1927 posvečena pres. Srcu Jezusovemu. V zvoniku je tudi 70 kg težek zvonček. Ob času nacistične zasedbe je oče zvonček snel in ga zakopal. Šele leta 1953 so ga zopet obesili nazaj na zvonik.

Zemljišče je bilo skoro gotovo graščinska last, ki je prišlo v dobi zemljiške reforme v privatne roke. Sledovi kažejo, da so bile nekoč vinske gorice. Novi lastniki so vinograde spremenili v njive in sadonosnike, pustili so le najboljše lege, kjer še danes raste vinska trta.

Tukaj mi je torej tekla zibelka, v preprosti kmečki hiši. Osmi julij 1903 je moj rojstni dan. Še isti dan sem bil krščen v farni cerkvi Sv. Marije pri Negovi. Krstil me je vpokojeni kaplan Karel Vitmajer. Takratni župnik Alojzij Šijanec je bil že mrtev. Nasledil ga je župnik France Bratkovič doma od Kapele pri Gornji Radgoni.

SLOVENSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA

747 Brown's Line, Etobicoke M8W 3V7
Tel: (416) 252-6527 Fax: (416) 252-2092

646 Euclid Avenue, Toronto M6G 2T5
Tel: (416) 532-4746 Fax: (416) 532-5134

John E. Krek's Slovenian (Toronto) Credit Union

747 BROWN'S LINE

Monday	10 a.m. - 4 p.m.
Tuesday	10 a.m. - 8 p.m.
Wednesday	10 a.m. - 4 p.m.
Thursday	10 a.m. - 8 p.m.
Friday	10 a.m. - 8 p.m.
Saturday	9 a.m. - 12:30 p.m.

646 EUCLID AVENUE

Tuesday	12 p.m. - 8 p.m.
Thursday	12 p.m. - 8 p.m.
Friday	10 a.m. - 8 p.m.
Saturday	10 a.m. - 1 p.m.

BITI ČLAN
HRANILNICE -
JE V KORIST TEBI IN V
POMOČ PRIJATELJU!

DR. JOŽE SMEJ

pomožni mariborski škof, nagradenec
letošnje kulturne nagrade

Hranilnica in posojilnica SLOVENIJA v Torontu je izbraa pomožnega mariborskega škofa dr. Jožefa Smeja za nagradenca kulturne nagrade, katero mu je poklonila ob njegovi petdeseti letnici mašniškega posvečenja letos 30. julija. Zlato mašo je daroval v svojem rojstnem kraju skupno s štirimi sošolci iz Sombatela. Somaševali so Ivan Pucko iz Bogojine, Štefan Zemljič iz Beltincev in dva iz Madžarske Janos Nemeth in Kalman Palmi. Med pokojnimi pa sta sošolca Janez Eljas iz Bogojine in Ivan Ifko iz Bistrice.

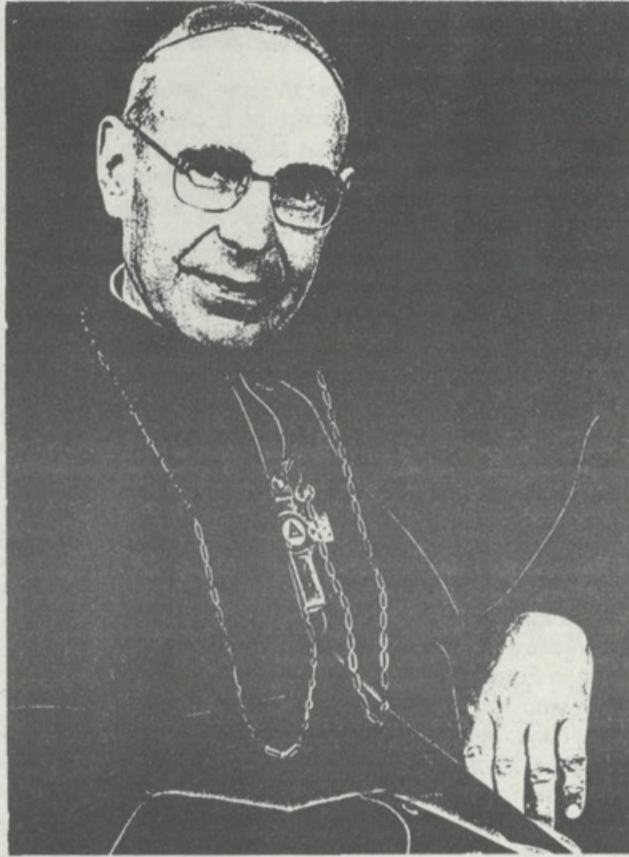
Dr. Jožef Smej se je rodil 15. februarja leta 1922 v Bogojini, v vasi v Prekmurju, katere zgodovina seže nazaj v leto 1208 in je sedaj zelo znana po župnijski cerkvi, delo umetnika in arhitekta Jožefa Plečnika.

Njegovi starši so bili Jožef Smej in Ana, rojena Oslaj, katere dedek Martin Sumak je bil bratranec slavnega in edinega slovenskega kardinala Jakoba Missie.

Škof Smej je svojo nežno mladost preživel v rojstni vasi in tudi tam obiskoval osnovno šolo, kjer so se že pokazale njegove zmožnosti uma in srca. Te so se še bolj izoblikovale v gimnaziji v Murški Soboti, kjer je vseh osem razredov izdelal z odliko in maturiral leta 1940. Istega leta v jeseni se je vpisal najprej na medicinsko fakulteto ljubljanske univerze, katero pa je po enem mesecu zapustil in sledil Gospodovemu klicu, klicu svojega srca in postal bogoslovec v Mariboru, kjer je končal le dva semestra. Vojna, ki je izbruhnila aprila 1941, prav na Cvetno nedeljo, je marsikateremu studentu spremenila pot življenja. Prekmurje je prišlo pod madžarsko oblast in tako ga je pot zanesla v Sombotel (Szombathely), kjer je bogoslovje dokončal. Zaradi izrednih vojnih razmer ga je sombotelski škof z nekaterimi drugimi sovrstniki že v četrtem letu bogoslovja posvetil v duhovnika 8. decembra 1944. Tu je ostal do aprila 1945 kot semeniški duhovnik. Poleg poklicnega znanja se je izpopolnil tudi v madžarščini, katera mu je dala možnost, da je že kot bogoslovec iskal razne podatke iz zgodovine Prekmurja in odkril dela svojih rojakov Mikloša Kuzmiča, Čergiča in Ivanocyja, ki so ohranjali slovenstvo krajine med Muro in Rabo.

Po petmesečnem obdobju semeniškega duhovnika ga je škof namestil za upravitelja cerkve v Dobrovniku, kjer je dočkal konec vojne 9. maja 1945. Istega leta 1. junija pa je bil imenovan za kaplana v Turnišču in po treh letih nameščen za kaplana v Murški Soboti, kjer je kaplanoval skoraj 16 let. Tu je nadaljeval dušnopastirsko službo in bil najprej župnijski upravitelj, nato župnik in dekan soboške dekanije vse do odhoda v Maribor 1. septembra 1969, kjer je kot kanonik sprejel službo sodnika in branilca vezi pri škofijskem cerkvenem sodišču. To delo opravlja še danes. Leta 1974 je postal ravnatelj škofijske pisarne, naslednje leto prošt stolnega kapitlja in bil imenovan za generalnega vikarja mariborske škofije leta 1980.

Sredi vsega dela, ki so mu ga nalagale te odgovornosti, je našel čas in ga posvetil prekmurski preteklosti in obdelal dobo in delo Franca Ivanocyja in njegovih sodelavcev in napisal: **Pastoralna dejavnost Ivanocyjevega kroga - 1975** - teza njegovega doktorata

Jožef Smej
mariborski pomožni škof

na teološki fakulteti v Ljubljani.

Sedanji papež Janez Pavel II je pripoznal njegovo neoporečno življenje, goreče dušnopastirstvo, njegovo zavzetost za študij in raziskovanje in ga 25. aprila 1983 imenoval za naslovnega škofa črniškega in pomožnega mariborskega škofa. Njegovo delo se je pomnožilo z novimi posli. Pregleduje nove prevode svetega pisma Stare zaveze, predava madžarščino na teološki fakulteti in pri kaplanskih in župnijskih izpiti izprašuje sveto pismo Nove zaveze.

Na kratko povzeto Jože Smej je predvsem goreči oznanjevalec božje besede in dušni pastir. Duhovno hrano ne deli samo z govorno besedo doma in v tujini med našimi zdomci in izseljenci, ampak tudi s pisano besedo, ki ohranja ne samo vero temveč tudi slovensko zavest. Priča te pisane besede so njegove pesmi, romani in razni prevodi iz latinščine, madžarščine in francošine.

Še čisto mlad, je v četrtem razredu gimnazije objavil prvi sonet v dijaškem listu Zarja. Kot bogoslovec med vojno (1942-1945) in kako leto pozneje je napisal pesmi, ki jih je izdal šele za svojo sedemdeseto letnico in dal zbirki ime: **KAPLJA NA VEDRU**. Za časa svoje kaplanske službe v Turnišču je zložil v Marijino čast 15 sonetov z akrostihom: **KRISTUSOVI MATERI** in so tudi del te zbirke.

V slovenščino je prevedel latinske in madžarske pesmi Mikloša Kuzmiča in Čergičeve pesmi, posvečene Kuzmiču in jih izdal v knjigi z naslovom **Muza Mikloša**

Kuzmiča (1980). S to knjigo je predstavil prvega prekmurskega katoliškega pisatelja izpred dvesto let. Tako zelo se je poglobil v njegovo življenje in delo, da je po tridesetih letih zbiranja gradiva in razmišljanja o njem napisal prvi življenjepisi roman iz prekmurske preteklosti z naslovom: **Po sledovih zlatega peresa**. V tej knjigi je zbrano veliko zgodovinskih podatkov o življenju in razmerah, v katerih je živel, dušnopastirsko in slovstveno deloval, ta prvi prekmurski katoliški pisatelj.

Izdal je tudi knjižico: **Simon Čergič, župnik in pesnik**, leta 1982, v kateri je označil pomen dolenskega in gornjelendavskega župnika z njegovimi tremi pesmi, Miklošu Kuzmiču posvečene.

Iz madžarščine je prevedel Geze Gardonyja: **Atila, božji bič**, (1973), in **Božji sužnji** (1977) ter **Ferenca More: Zlata krsta** (to delo še ni izšlo).

Odlikuje se z dvema pesniškima prevodoma iz francoščine, dela dveh velikih dramatikov 17. stoletja: Pierre Corneille, **Mučenec** (1983), prvi slovenski prevod tega pesnika in Jean Racine, **Ifigenija v Avliidi** (1989).

Lani je izšel njegov drugi roman **Psalmi vaškega župnika**. V tem prikazuje življenje in delo bogojanskega župnika Ivana Baše, graditelja tamkajšnje Plečnikove cerkve, ko je njegov oče Jožef Smej še živel in bil cerkveni odbornik, on sam pa otrok. S tem romanom predstavi cerkveno in kulturno zgodovino Prekmurja prvih desetletij dvajsetega stoletja.

Poleg teh opisanih del najdemo še druga pomembna dela verske vsebine in sicer dvoje šmarnic (**Kruh vseh kruhov** in **Mir - deljeni kruh**), in razne prevode strokovnih knjig o Svetem pismu. Iz madžarščine je prevedel Ivanocyjevo disertacijo **Sveto pismo in klinopisni spomeniki**.

V prvem izvodu zbornika **STOPINJE** (1972), ki je vredni naslednik nekdanjega **Kalendarja Srca Jezušovega** (1904-1944), in ga je Smej v dogovoru z nekaterimi drugimi sodelavci ustanovil, je izšla njegova razprava **Cerkev v Soboti (1071-1971)** ob devetstoletnici "odkar bi naj bila zgrajena njena prva cerkev". S knjižico **Spomenikom domačije - zadnja ura naj ne bije** (1971) je predstavil umetnostne in zgodovinske spomenike ter znamenja v Soboti.

Več njegovih pesmi z akrostihom, posvečene raznim osebam, beremo pogosto v **Stopinjah**, kakor tudi članke verske, zgodovinske in slovstvene vsebine. Isto v **Družini**, **Novi Mladiki** in v drugih zbornikih ali slovstvenih časopisih.

Z vsem tem je na kratko označeno slovstveno delo škofa Smeja, ki ima velik pomen za spoznavanje kulturnega in verskega življenja Slovencev Slovenske krajine, dežele med Muro in Rabo, v preteklosti in sedanjosti, katere zbornik **Stopinje** so najboljši vir in najbolj bogati zaklad. Po tem viru sem priredila ta zapis.

Njegove petdesete obletnice mašniškega posvečenja sem se udeležila kot sošolka iz gimnazije.

Cvetka M. Jakus

Toronto, 22. septembra 1994.

SLOVO OD JANEZAVARŠKA,

staroste slovenskih katoliških telovadcev,
s kratkim orisom dobe, ki ji je vtisnil svoj pečat

V starosti nekaj nad devetdeset let je v Clevelandu umrl starosta slovenskih katoliških telovadcev, požrtvovalni vzgojitelj, pevec in režiser in velik slovenski rodoljub Janez Varšek. Živel je po načelu "zdrav duh v zdravem telesu" in, kot je v pogrebni pridigi dejal svetoviški gospod župnik Jože Borštner, ga je Bog res skoraj do smrti obdaroval s tem dvojnimi bogastvom.

Janez se je rodil 24. decembra 1903 na Viču pri Ljubljani. Oče in mati sta bila delavca v tobačni tovarni in družina je stanovala blizu sedeža Slovenskega prosvetnega društva, ki je imelo tudi orlovski odsek. Mladi Janezek je ob večerih opazoval Orle, ki so telovadili na društvenem vrtu in si srčno želel, da bi se jim mogel nekoč tudi sam pridružiti. Leta 1912, ko je komaj dopolnil osem let, ga je Jože Hvale, ki je bil takrat eden najboljših telovadcev v Sloveniji, vprašal, če bi želel tudi on telovaditi. Takrat je Janez ves srečen pristopil k Orlom. Hvale mu je postal telovadni učitelj, vzornik in drugi oče.

Po vojni, leta 1918, je vzplamtel plamen navdušenja za orlovsko organizacijo po vsej Sloveniji. Kot elektrotehnični vajenec je Varšek pod Hvaletom nadaljeval s telovadbo. Na prvem orlovskem taboru leta 1920 v Mariboru sicer še ni mogel nastopiti, ker je bil premlad, toda dve leti pozneje je skupaj s sedmimi člani slovenske reprezentančne vrste prejel na mednarodnem tekmovanju v češko-moravskem mestu Brnu svoje lavorike. Njegova slovenska vrsta je osvojila prvo mesto.

Naslednje leto, 1923, je tekmoval v zvezni vrsti, ki se je spet priborila prvo mesto na mednarodnih tekmah v Parizu, med posamezniki pa sta si z istim številom točk delila zmago neki Francoz in Slovenec Hvale.

Leta 1924 so se tudi slovenski Orli pridno pripravljali za olimpijado v Parizu. Čeprav je moral Varšek k vojakom, je bil vseeno določen v mešano državno reprezentančno vrsto - štirje Sokoli in štirje Orli, a nazadnje je prevladala Orlom nenaklonjena jugoslovanska politika in poslala na olimpijado samo Sokole.

Po vrnitvi od vojakov, leta 1925, je Varšek na željo svojega mentorja Hvaleta sprejel mesto telovadnega učitelja, kjer je zelo uspešno deloval do leta 1928, ko so zaključili priprave za veliki tabor na ljubljanskem orlovskem stadionu. Kot učitelj sicer ni smel tekmovati, a koncem leta 1928 so ga spet sprejeli v zvezno reprezentančno vrsto in se začeli pripravljati na vseslovenske in mednarodne tekme leta 1929 v Pragi. V močni mednarodni konkurenci so Slovenci osvojili prvo mesto med vrstami. Tudi v tekmovanju posameznikov je zasedel prvo mesto Slovenec Ivo Kermavner. Ko so se slovenski telovadci po tem čudovitem zmagoslavju vsi srečni vračali domov, še niso slutili, da bo kralj Aleksander v svoji zaslepljenosti prav takrat razpustil in prepovedal Slovensko orlovsko organizacijo in Slovensko prosvetno zvezo. Tako je mačeha Jugoslavija "nagradila" slovenske in s tem tudi jugoslovanske zmagovalce v Pragi.

Skoraj šest let je minilo, predno je mogla v represivnem ozračju iz orlovskih korenin vzkliti nova organizacija, Zveza fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Po navdušenih pripravah se je leta 1937 v Celju vršil mogočen tabor, skupaj s tekmami za slovensko prvenstvo. Takrat je 34-letni Varšek postal zvezin prvak in prejel je prehodni pokal notranjega ministra dr. Antona

Korošca.

Sledil je čudovit razcvet Fantovske zveze in Dekliških krožkov. Svoj višek je dosegel leta 1938 na mladinskem taboru v Ljubljani, združenim z mednarodnimi tekmami v orodni telovadbi in enajsteroboju, pa še s tekmami za slovensko prvenstvo, ki ga je dobil mladi Fric Natlačen. V oktobru istega leta je končno tudi Jugoslavija priznala Varškove uspehe in zasluge in ga odlikovala z redom Sv. Save petega razreda. Odlikovanje mu je na ljubljanskem magistratu izročil takratni ljubljanski župan in poznejši begunec dr. Jurij Adlešič.

Najbolj pa je Varšek zablestel na mednarodnem tekmovanju katoliških telovadcev v Liegu v Belgiji leta 1939. V poljubnih tekmovanjih na vseh orodjih je prejel pokal zmagovalca in še eno zlato, dve srebrni in eno bronasto kolajno. Tako je slovensko ime v veliki meri po njegovi zasluzi zablestel na mednarodnih tekmovanjih v Brnu, Pragi, Parizu in Liegu in velik del mladine po vsej Sloveniji je z občudovanjem sledil elegantnemu, a vedno skromnemu zmagovalcu Varšku.

V razdobju druge svetovne vojne, krute okupacije in komunistične revolucije se Varšek ni mogel sprijazniti s komunističnim nasiljem in vsiljenim enoumjem. Kaka ironija, da je ob koncu vojne moral tako velik in za narod zaslužni slovenski rodoljub zapustiti ljubo Slovenijo kot begunec, za komuniste pa seveda kot izdajalec. Pa vendar je tudi to svojo nesrečo in bolečino obrnil svojemu narodu v prid. V begunskem taborišču Špitalu je s prijateljem Bohom takoj začel vzgajati nov navdušen rod mladih slovenskih telovadcev. V Lienzu pa sta vršila isto

dalje na str. 12

SLOVO OD JANEZA VARŠKA

nadaljevanje s str. 11

poslanstvo Kermavner in Čop.

Sledila je emigracija in mladi telovadci so se razkropili po severni in južni Ameriki. Nekaj jih je odšlo celo v daljnjo Avstralijo. Tako so na treh celinah postali nositelji novih pobud in uspehov. Tudi Varšek je v kljub trdi borbi za vsakdanji kruh takoj po preselitvi v Ameriko leta 1949 v Clevelandu začel poučevati svojo Slovensko telovadno družino, kot jo je takrat imenoval, iz nje pa je nastala močna Slovenska telovadna zveza v Ameriki. Po večkrat na teden je posvetil ves svoj prosti čas več starostnim skupinam slovenske mladine in jo ljubeče vzgajal v duhu visoke slovenske telesne in duhovne kulture. Tudi na tujem je dosegal zelo lepe telovadne uspehe, prodril v slovenski, ameriški in češki tisk, z besedo in zgledom vplival na svoje mlade prijatelje, da so postali nele dobri telovadci, ampak tudi zvesti in delavni člani slovenske verske in narodne skupnosti. Istočasno pa se je iz srca veselil sporednih uspehov bratske Slovenske telovadne zveze v Kanadi. Nastopi obeh bodo ostali vsem, ki smo jih skozi desetletja občudovali, v nepozabnem spominu, pravtako pa tudi svetli lik staroste Varška, ki se je s čudovito potrpežljivostjo in navdušenjem povsem razdal slovenski skupnosti. In kdo bi mogel pozabiti, da je še pri sedemdesetih letih brezhibno vrtel veletoč in kot lastovka zaplaval med nebom in zemljo. Zastal nam je dih, on pa že zravnan kot mladenič odkorakal k svoji ljubi orodni vrsti.

Starosta Varšek je bil lepo število let tudi odličen igralec in režiser pri Slovenskem odru in Liliji v Clevelandu, kjer so igrale tudi njegova žena Jožica in hčerki Jožica in Blanka. Velike zasluge ima za Slovensko pristavo v Genevi, Ohio, ki ji je več let z ljubeznijo in vestnostjo

predsedoval. Razume se, da je, kot se Slovencem spodobi, skupaj s svojo dobro družino tudi zelo rad prepeval; z ženko sta bila skozi desetletja zvesta člana svetoviškega cerkvenega zbora Lira. Še na zadnjem Korotanovem koncertu smo opazili, da bi bil devetdesetletni Varšek mnogo raje prepeval, kot pa pasivno poslušal.

Končno je tudi to bogato življenje letos 28. oktobra ugasnilo. Vest o Varškovi smrti se je bliskovito raznesla po Ameriki in Kanadi. Njegovi prijatelji in občudovalci so od blizu in daleč prihiteli v Cosičev pogrebni zavod. Milan Zajc, rešenec iz Kočevskega Roga, je skupaj s svojimi domobranci-Taborjani vodil molitve za pokojnika, s cvetjem obdanega Taborjana Varška. Pogrebno mašo, v kakor za praznike polni svetoviški cerkvi, je imel g. župnik Jože Borštner, ki se je v lepem nagovoru zahvalil blagemu pokojniku za njegovo vzorno delo in prelep vzgled. Marsikako oko se je orosilo, ko se je od svojega telovadnega učitelja v imenu Slovenske telovadne zveze poslovila še ga Margie Rihter Lavriša in težko premagovala jok ob izpovedi, da je bil slovenski mladini nele učitelj, ampak tudi drugi oče in stari oče. Na dan Vernih duš je velika množica prijateljev iz Združenih držav in Kanade pospremila starosto Varška na pokopališče Vernih duš, kjer se je pridružil svoji leta 1989 umrli ženi Jožici. Po opravljenih molitvah sta se v imenu kanadskih telovadcev in prijateljev poslovila od njega še gg. Franc Jeraj in Franc Grmek.

Vsi smo čutili, da smo se poslavljali od dobrega katoličana, resničnega kristjana in vzornega slovenskega rodoljuba, pa tudi od zlate dobe slovenskih Orlov, Zveze Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov in Slovenske telovadne zveze. Bridko, a vendar tako toplo in prisrčno je bilo slovo od dragega brata Janeza Varška, čigar zvezda je nad sedemdeset let blestela na slovenskem

nebu in še daleč čez meje Slovenije, ki jo je do zadnjega diha tako zelo ljubil. Naj mu za vse njegovo požrtvovalno delo in dosežke dobri Bog nakloni bogato plačilo in naj vse njegov svetli vzgled spodbuja, da bo vse več Slovencem spet zavladal res zdrav duh v zdravem telešu!

Dr. Edi Gobec

Stvarnik Slovenec

Celo ID Tedenska priloga »Slovenec« (A1, A2) z dne 24. VI. 1928 Str. 26

Olimpijec-brat Janez Varsek izvaja premet nazaj iz velekoleba.

THE 1994 QUEBEC PROVINCIAL ELECTION:

nadaljevanje s str. 6

Paradis, a former Quebec cabinet minister) for the Liberal Party to offer a more "nationalist" platform in the upcoming referendum.

The second factor is that opinion polls are not carved in granite. Public opinion can and does change. For example, former Ontario premier David Peterson enjoyed a high level of popularity at the start of 1990 Ontario election, only to suffer defeat at the polls. Lucien Bouchard has indicated that the referendum should not be held until there exists a solid chance of winning it. This gives Quebec Premier Jacques Parizeau an

opportunity over the next one, two or even three years to provide good and efficient government to the people of Quebec (while at the same time pointing out the deficiencies of Canadian federalism), thereby creating an environment in which Quebec public opinion could crystallize in favour of independence.

The period leading up to, or following, this referendum may well see Prime Minister Chretien concerning himself with a topic that he promised he would not talk about in last year's federal election - the constitution. However, Chretien carries considerable political baggage on this issue. As a cabinet minister in the Trudeau government, he was involved in the return of Canada's constitution (The British North American Act) from England in 1981,

despite the opposition from Rene Levesque and his PQ government in Quebec. In addition, English Canada's indifference or hostility to any "special status" for Quebec within a new constitution has hardened since the demise of the Meech Lake Accord and the Charlottetown Agreement, thereby providing more ammunition for Quebec separatists to assail the fossilized political entity that is Canadian federalism.

Even if the federalist side was to win the upcoming referendum, Parizeau has promised that he will hold any number of referendums until Quebec says "yes" to independence. A storm is gathering, and this time the darkening political sky across Canada looks more ominous than ever before.

KARMEL V PRIPRAVI

V

MIRNI PEČI

POZDRAVI

SESTER KARMELIČANK IZ
MIRNE PEČI NA DOLENJSKEM

Sestra Agneza se ponovno zahvaljuje tudi v imenu s. Cirile in s. Mihaele za vso poslano pomoč iz Kanade in iz Združenih držav Amerike. Vsako pa naj bo še tako majhno darilo sprejmejo z veseljem in hvaležnostjo. Pošiljajo vam pozdrave in njihove molitve nas spremljajo kjer koli smo.

Sestre delajo, molijo, skrbijo po svojih močeh, toda potrebujejo pomoč od nas vseh, v domovini in v zdomstvu pri ustanavljanju in gradnji karmeličanskega samostana v Mirni peči na Dolenjskem.

Darove lahko pošljete na sledeče naslove:

Ela Miklavc- Almassy
84 Laurie Cresc.
Owen Sound, Ont.
N4K 6C3
Canada

Ga. Mara Osredkar
16 Glen Murray Dr.
Toronto, Ont.
M8Y 3H3
Canada

Sestra M. Agneza Saje
Karmeličanke
Rogovila 1,
68216 Mirna peč,
Slovenija

TORONTSKA KRONIKA....

Letošnja jesen v Ontariu je čudovita simfonija sonca, modrega neba in prelestnih barv. Zlato žitnih polj je prešlo v zemljo in čez pokrajino se v drevesnih kronah preliva nebeška mavrica. Beli oblaki so kot zavese pred oknom, kjer od vekomaj stoji Stvarnik in vodi vesolje. September, oktober.... Za vse dobrote zemlje, za pisano cvetje, ki ob soncu poletja še enkrat z bujno lepoto vzradosti naše oko, za zdravje, prijateljstvo in varno preživetje se Mu zahvaljujemo vsako drugo nedeljo v oktobru. Na Zahvalno nedeljo, po sv. maši in kosilu, je na Slov. letovišču v prijetnem razpoloženju potekala zadnja vinska trgatev med mnogimi slovenskimi pristavami okrog Toronta.

V septembru in oktobru so se mudili med nami vplivni slovenski politiki: g. Marjan Podobnik, predsednik Slovenske ljudske stranke, g. Tit Turnšek, podpredsednik SLS, bivši obrambni minister in predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije g. Janez Janša. Vsestransko so nas informirali o trenutnem položaju v Sloveniji in hkrati nakazali pot izboljšanja.

V to lepo jesen so sredi oktobra zapeli pevci zbora "AVE" iz Ljubljane. V dneh od 13. do 16. oktobra so nas očarali s svojimi koncerti v Hamiltonu in Torontu in nam prinesli iskren pozdrav domovine. Preko širnih voda so spletli vez nepozabnih spominov in ljubezni do čiste slovenske kulture.

21. oktobra je Vseslovenski odbor v dvorani Brezmadežne pripravil banket v pomoč radijski oddaji Glas kanadskih Slovencev. Ugledu prireditve pa gotovo ni služil del programa, ki ga večina torontskih Slovencev ne smatra za kulturnega, kjer ni čuta za okus in oliko v dostojni mešani družbi. Taka kultura uničuje ime poštenega slovenskega naroda v svetu.

23. oktober - Misijonska nedelja. K misijonski tomboli pri Mariji Pomagaj je prišlo mnogo prijateljev, starih in mladih. Končni rezultat prodaje srečk, darov in kuhinje je \$15,838 za naše misijonarke in misijonarje v tretjem svetu.

29. oktobra je folklorna skupina Nagelj slovesno praznovala 35 letnico obstoja z banketom v dvorani

JESENI

Brezmadežne. Ustanovitelj Ciril Soršak je vsa ta leta mladino - od 6 do 25 - let učil in z njimi nastopal po Kanadi in Sloveniji. Skupina Nagelj je v času International Metro Caravan od l. 1969 do 1975 pri Mariji Pomagaj častno predstavljala slovensko skupnost velemestu Torontu in Kanadi. Do danes je okrog 600 mladih za kratko ali daljšo dobo sodelovalo v tej folkorni skupini. Čestitamo in še mnogo nastopov!

V novembru se spominjamo Vseh svetnikov in na dan Vernih duš svojih dragih rajnih. Mnogo jih je že pred nami odšlo. Na torontskih pokopališčih se vrste tudi mnogi slovenski grobovi. Skoraj bo petdeset let, odkar smo mladi odšli od doma. Gospodar življenja vodi naša pota. V večno slavo so odšli naši bratje, prijatelji in znanci takrat po strašni tragediji našega naroda. Očiščeni v mučeniški smrti stoje zdaj v zboru svetnikov pred svojim Stvarnikom in varujejo našo zemljo pred sovražnikom... V knjigo življenja, ob prižgani sveči v cerkvi, smo vpisovali imena dragih, ki morda še potrebujejo naših molitev.

Slovenski starostni dom Lipa je poleg naših cerkva in dvoran najlepši spomenik kanadskih Slovencev, je dobrodelna ustanova, kjer v mirnem in varnem okolju naši rojaki preživljajo večer svojega življenja in čakajo Gospodovega klica. Kot privatna ustanova še vedno potrebuje denarne pomoči za kritje dolga. Banket 5. novembra v dvorani Brezmadežne v ta namen je odlično uspel. Lepo število udeležencev pove, da imajo naši ljudje še dobro srce in smisel za pomoč bližnjemu.

V hladnih dneh počasi venejo barve in veter se igra z listjem po vrtovih. Življenje se umika v topla zatišja. Pod jesenskim nebom jadrajo vrste kanadskih gosi k zimskim bivališčem. V zgodnjih, jasnih večerih se daleč na zahodu poslavlja sonce v škrlatnem siju poslednjih žarkov... V harmoniji stvarstva odmeva dih neskončne Lepote.

Anica Resnik